

Retouradres: Postbus 9100, 2300 PC Leiden

Gemeenteraden en colleges van burgemeester en wethouders

Gemeente Leiden
Bezoekadres Stadhuis
Stadhuisplein 1
Postadres Postbus 9100
2300 PC Leiden
Telefoon 14071
E-Mail
Website www.leiden.nl/gemeente

Datum 12 maart 2024
Ons kenmerk Z/24/3643841
Onderwerp Reactie op inspraakreactie Geweld Thuis Samen Aanpakken

Contactpersoon Nikki Laurijsse
Doorkiesnummer 0628515351

Beste gemeenteraad en college van burgemeester en wethouders,

U heeft een zienswijze ingediend op Geweld Thuis Samen Aanpakken, de nieuwe regiovisie aanpak huiselijk geweld Hollands Midden 2024-2028. Met deze brief informeren wij u over het antwoord op uw reactie en nemen we u mee in het proces.

Geweld hoort nergens thuis, maar toch is huiselijk geweld het grootste geweldsprobleem in onze samenleving. De aanpak van huiselijk geweld is een complexe opgave waarin veel partijen een rol hebben. Een effectieve aanpak kan alleen door een gezamenlijke inspanning van inwoners, professionals en gemeenten worden bereikt. Gemeenten stellen periodiek een regiovisie op, om richting te geven aan de aanpak van huiselijk geweld in de regio.

Verwerking van inspraakreacties.

De regiovisie is een richtinggevend document met beleidsdoelen en ambities die passen bij de aanpak in regio Hollands Midden en die aansluiten bij landelijke ontwikkelingen. Deze is opgesteld door een regionale werkgroep, waarbij input is meegenomen van ervaringsdeskundigen, organisaties die de rol hebben in de aanpak van huiselijk geweld en alle verantwoordelijke beleidsambtenaren uit de regio.

Daarna zijn inwoners, organisaties en gemeenten uit de regio uitgenodigd om een reactie te geven. Deze inspraakperiode liep van 27 oktober 2023 tot en met 21 december 2023. Alle inspraakreacties zijn beoordeeld en verwerkt. In de nota van beantwoording die is bijgevoegd bij deze brief is aangegeven hoe alle inspraakreacties zijn verwerkt.

Proces van besluitvorming

Om te voorkomen dat er verschillende versies van de regiovisie worden vastgesteld, wordt de regiovisie in Holland Rijnland uiteindelijk vastgesteld door de Leidse gemeenteraad. Midden-Holland doorloopt voor vaststelling van de visie een eigen gelijktijdig proces. Op dit moment wordt ook een uitvoeringsplan opgesteld. Hierin zijn de activiteiten voor 2024 opgenomen. De opzet is besproken met alle beleidsadviseurs huiselijk geweld in Hollands Midden besproken. De reacties zijn meegenomen in de definitieve versie van het uitvoeringsplan. Deze wordt ter

informatie gedeeld met alle deze beleidsadviseurs. Het uitvoeringsplan wordt jaarlijks geactualiseerd.

Vragen en opmerkingen

Heeft u vragen over de wijze van beantwoording, dan kunt u deze stellen aan de beleidsadviseurs van de gemeente Leiden. Indien gewenst, kunt u zich aanmelden als inspreker bij de commissievergadering Onderwijs en Samenleving van 11 april. Daarbij benadrukken we dat de nota die voorligt ter besluitvorming een product is van een zorgvuldig proces van afstemming met 18 gemeenten en vele samenwerkingspartijen.

Wij hopen dat u zich kunt vinden in Geweld Thuis Samen Aanpakken, de Regiovisie aanpak huiselijk geweld Hollands Midden 2024-2028. Samen kunnen we de aanpak van huiselijk geweld steeds beter maken.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en Wethouders van Leiden,
de Secretaris, de Burgemeester,

Nota beantwoording inspraakreacties

Geweld Thuis Samen Aanpakken

Regiovisie Huiselijk Geweld Hollands Midden 2024-2028

Het colleges van B&W van Leiden en van de gemeenten in Midden-Holland hebben de concept Regiovisie Huiselijk Geweld Hollands Midden 2024-2028 “Geweld Thuis Samen Aanpakken” vastgesteld voor inspraak. We hebben in totaal 17 reacties ontvangen. Onderstaand treft u de ingediende inspraakreacties aan met de voorgestelde reactie van de colleges en de gevolgen voor “Geweld Thuis Samen Aanpakken”, de Regiovisie Huiselijk Geweld Hollands Midden 2024-2028.

Inspraak ontvangen uit Holland Rijnland			
Nr. 1 Gemeente Nieuwkoop			
	Inspraak	Reactie College	Gevolgen voor “Geweld Thuis Samen Aanpakken”.
1.1	“De data op de factsheet (en in de tekst) zijn echter niet met elkaar te vergelijken omdat ze gebaseerd zijn op een andere onderzoeksmethode”	De cijfers over ouderenmishandeling die in de factsheet waren opgenomen, kwamen inderdaad uit verschillende onderzoeken. Hierdoor komen ze niet overeen. Dit leidt inderdaad tot verwarring en is aangepast.	De factsheet is aangepast. Op pag. 2 van ‘omvang en aard van het probleem’ is de tekst “Jaarlijks wordt 1 op de 50 ouderen slachtoffer van Ouderenmishandeling geschrapd.”
1.2	“Na het benoemen van drie doelgroepen mist de structuur met een reflectie en uitvoeringsplan rondom preventie en vroegsignalering per thema, rekening houdend met de lokale diversiteit van de gemeenten. De raad van Nieuwkoop ziet dit graag terug in de regiovisie. In een regio waarin (sterk) verstedelijkt en landelijk gebied naast elkaar liggen is dit onderscheid zeer wenselijk om een zo goed mogelijk uitvoeringsplan op lokaal niveau uit te voeren”.	Paragraaf 5.3 is aangepast. Naast een beschrijving van de problematiek is de huidige en gewenste situatie beschreven. Hiermee volgt het de systematiek van de andere onderdelen in de regiovisie. Er zal een apart uitvoeringsplan worden opgesteld. De lokale diversiteit zal daarin niet worden opgenomen, maar bij de uitvoering ervan is uiteraard ruimte om lokale nuances aan te brengen. Gendergerelateerd geweld komt overal voor. Hetzelfde geldt voor ouderenmishandeling en complexe scheidingen. Hier is geen significant verschil tussen verstedelijkt en landelijk	Paragraaf 5.3 is aangepast.

		gebied. Enkel als het gaat om eengerelateerd geweld en misschien vrouwelijke genitale verminking (VGV) is er een kans dat het in stedelijke gebieden iets meer voorkomt. Dit maakt echter een zeer klein deel van de totale groep uit.	
1.3	De regiovisie benoemt de wens om preventief en via vroegsignalering vormen van huiselijk geweld zo snel mogelijk te voorkomen of op te lossen. Deze wens en noodzaak komen echter niet terug in de regiovisie.	In de regiovisie gaat onderdeel 5.1 over preventie en vroegsignalering. Hierbij zijn ook doelen geformuleerd. Concrete acties die passen bij deze doelen zullen in het uitvoeringsplan worden opgenomen.	Geen gevolgen voor de tekst
1.4	Het is daarnaast onduidelijk wat de omvang van huiselijk geweld per thema is per gemeente in Hollands Midden. In de voorgelegde regiovisie wordt data gebruikt die door een verschillende rekenmethodiek tot stand gekomen is.	Het voert te ver om per thema en per gemeente in Hollands Midden cijfers op te nemen. Gemeenten kunnen hiervoor de website eengezonderhollandsmidden.nl en Impactmonitor huiselijk geweld en kindermishandeling (cbs.nl) raadplegen.	Geen gevolgen voor de tekst
1.5	Om een goede visie te kunnen onderbouwen, verkrijgt de raad graag meer inzicht in de mogelijkheden om meer kwantitatieve informatie in te zien over de vijf voorgestelde thema's (zie hieronder), rekening houdend met de geldende privacywetgeving. Deze data dienen reproduceerbaar te zijn en daarmee kunnen voorgaande en komende resultaten één op één met elkaar vergeleken worden.	Het formuleren van resultaatmeting is niet gemakkelijk. Onderdeel van het uitvoeringsplan 2024 zal zijn om samen met onderzoekers te werken naar een goede manier van monitoren, waarbij het effect van maatregelen kan worden gemeten. Cijfers van meldingen zijn bijvoorbeeld geen goede indicator.	Geen gevolgen voor de tekst
1.6	De voorgelegde regiovisie focust zich voornamelijk op huiselijk geweld bij kinderen en gendermishandeling. Ouderenmishandeling wordt genoemd maar hier wordt geen duidelijke visie op geformuleerd. Naast deze drie thema's benoemt de raad van Nieuwkoop ook geweld bij migranten en bij mensen met een verstandelijke en/of fysieke beperking. De raad van Nieuwkoop ziet het als noodzakelijk dat deze vijf thema's gescheiden behandeld worden rondom reflectie, prevalentie en aanpak.	De Regiovisie gaat over alle vormen van huiselijk geweld. Er is specifieke aandacht voor drie thema's die vragen om een specifieke aanpak en kennis. Onderdeel 5.3 is herschreven, zodat er een duidelijkere visie wordt geformuleerd op deze thema's. De raad van Nieuwkoop noemt een aantal andere uitgangspunten. Verstandelijke en/of fysieke beperking is een kenmerk dat moet worden meegenomen in de aanpak. In 5.2. hebben we daarom toegevoegd dat persoonlijke competenties, vaardigheden en overtuigingen van alle betrokkenen moeten worden	Paragraaf 5.3 is aangepast. Toevoeging 5.2 pag. 13: "In het gezinsplan worden prioriteiten gesteld met het meest passende gezinsprofiel in beeld, zodat het plan haalbaar en uitvoerbaar is voor het gezin. Er is daarbij aandacht voor persoonlijke competenties, vaardigheden en overtuigingen van alle betrokkenen."

		<p>meegenomen en dat het plan haalbaar en uitvoerbaar moet zijn voor het gezin.</p> <p>We kiezen er niet voor om geweld bij migranten specifiek te benoemen in de regiovisie. Dit is een hele brede doelgroep. Huiselijk geweld komt overal voor. Wij vinden het niet gepast om migranten specifiek te benoemen.</p> <p>Uiteraard moet bij zowel de preventie als de aanpak aandacht zijn voor cultuursensitief werken.</p>	
1.7	<p>In de voorliggende regiovisie wordt het belang van domeinoverstijgende preventie en vroegsignalering genoemd. De raad ziet graag dat in 2024 een concreet uitvoeringsplan wordt gepresenteerd waar de gemeente met lokale en regiopartners samen aan heeft gewerkt.</p>	<p>Jaarlijks wordt in samenwerking met alle betrokken beleidsambtenaren een uitvoeringsplan opgesteld voor de regio. In dit plan wordt onderscheid gemaakt tussen (boven)regionale en lokale actiepunten. Het staat gemeenten vrij om het uitvoeringsplan verder uit te breiden met lokale initiatieven als dat wenselijk is. Welke bestuurlijke route hiervoor wordt gevolgd is aan iedere gemeente afzonderlijk.</p>	Geen gevolgen voor de tekst
Nr. 2 Gemeente Katwijk			
	Inspraak	Reactie College	Gevolgen voor "Geweld Thuis Samen Aanpakken".
2.1	<p>Beeld van de knelpunten in de regio</p> <p>Wij missen in de Regiovisie een beschrijving van de belangrijkste knelpunten op dit moment in de regio, een analyse daarvan, en van daaruit een onderbouwing voor deze Regiovisie.</p>	<p>Elke actielijn van de visie begint met een definitie gevolgd door een analyse van de huidige situatie in de regio met bijbehorende en knelpunten gevolgd door een schets van de gewenste situatie. Er is gekozen voor een analyse op onderdeel, zodat het verband direct zichtbaar is en het makkelijk te lezen blijft.</p>	Geen gevolgen voor de tekst
2.2	<p>Meer en specifiekere aandacht voor kindermishandeling</p> <p>Wij vragen ons af waarom in deze regiovisie geen specifieke aandacht is voor kindermishandeling. Terwijl de uitgangspunten in paragraaf 4.2 (die wij onderschrijven) expliciet worden gerelateerd aan zowel huiselijk geweld als kindermishandeling, wordt in er in de rest van de regiovisie inhoudelijk weinig gezegd over dit thema en ook de titel van de regiovisie reflecteert dit</p>	<p>Kindermishandeling is, net zoals o.a. oudermishandeling, ouderenmishandeling en (ex-)partnergeweld, een vorm van huiselijk geweld. Dit is de reden dat is gekozen voor de brede titel 'Regiovisie huiselijk geweld'. In gezinnen kunnen verschillende vormen van huiselijk geweld plaatsvinden, zoals kindermishandeling en partnergeweld. In de laatste cohortstudie van het Verwey Jonker instituut (2023) blijkt dat in het overgrote</p>	Geen gevolgen voor de tekst

	<p>uitgangspunt niet. Wat ons betreft ten onrechte, gezien de ernst van de problematiek en de gevolgen voor de jeugdigen zelf en, met het oog op intergenerationele overdacht, hun kinderen. Maar bijvoorbeeld ook als het gaat om de samenloop van huiselijk geweld en kindermishandeling binnen gezinnen en recidive onder plegers van huiselijk geweld en kindermishandeling.</p>	<p>deel van de gezinnen waar geweld speelt, het gaat om een combinatie van kindermishandeling en partnergeweld. Dat kindermishandeling als aparte vorm van huiselijk geweld in deze regiovisie niet vaak specifiek wordt benoemd, betekent niet dat er geen aandacht is voor kindermishandeling en met name intergenerationeel geweld. Juist door in te zetten op een verklarende analyse gericht op het hele gezin en één contactpersoon die bij het gezin blijft zo lang als nodig, willen we dat er aandacht is voor alle vormen van geweld in gezinnen. Daarbij volgen we het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming, waar bescherming van kinderen en jongeren centraal staat, maar hebben we nadrukkelijk óók aandacht voor gezinnen zonder kinderen, of voor gezinnen met kinderen waar de geweldsdynamiek voornamelijk tussen de partners voorkomt (het is ook een vorm van kindermishandeling wanneer kinderen getuige hiervan zijn). Wel is de deskundigheidsbevordering die benoemd wordt in pijler 2 ook gericht op kindermishandeling. Bij de pijler preventie en vroegsignalering wordt benoemd dat er aandacht moet zijn voor voorlichting aan kinderen, jongeren en aan ouders over bv. opvoeden. Ook willen we het zogenaamde 'voorveld' meer betrekken, daarin noemen we ook het onderwijs, jeugdgezondheidszorg en kinderopvang.</p>	
2.3	<p>Extra aandacht voor specifieke groepen Voor een aantal specifieke groepen met specifieke problemen is om verschillende redenen extra aandacht nodig. Soms is er specifieke expertise nodig over de doelgroep of om de problemen eerder in beeld te brengen. Het gaat om groepen die extra kwetsbaar zijn en niet altijd direct te herkennen zijn, zoals slachtoffers en plegers met een lichte verstandelijke beperking of bij slachtoffers en plegers van ouderenmishandeling.</p>	<p>In 5.3 staan een aantal specifieke thema's benoemd met daarbij een schets van de huidige en gewenste situatie. In de huidige situatie wordt aangegeven welke knelpunten er zijn. Deze knelpunten zijn meegenomen in het creëren van de gewenste situatie.</p>	Paragraaf 5.3 aangepast.

	Duurzaam oplossen of stoppen vraagt soms om een andere aanpak met specifieke expertise of er moeten andere organisaties bij worden betrokken. Achteraf blijkt namelijk vaak dat signalen al langer zichtbaar waren, maar dat de ernst daarvan niet als zodanig werd waargenomen. Wij zouden niet alleen specifieke groepen benoemd willen zien, maar ook welke knelpunten er zijn bij die specifieke groepen zijn en hoe die worden aangepakt om sneller signaleren en melden.		
2.4	Omgang en plan van aanpak meldcode In de regiovisie wordt het probleem met betrekking tot de omgang met de meldcode geschetst. Het wordt echter niet duidelijk welk gevolg hieraan gegeven wordt. Graag willen wij weten wat we gezamenlijk gaan doen aan dit probleem, zodat het niet alleen bij een constatering blijft.	Zoals benoemd op pagina 9 van de regiovisie, willen we inzetten op de organisaties die gezinnen regelmatig zien en een signalerende rol kunnen vervullen. Het is van belang dat deze professionals de risicofactoren van huiselijk geweld en kindermishandeling kennen, dit kunnen signaleren en bespreekbaar kunnen maken. Daarnaast is ook de samenwerking tussen veiligheidspartners en lokale teams van belang. Deze moet goed zijn, zodat zij elkaar weten te vinden. Concrete acties om dit te bereiken volgen in het uitvoeringsplan.	Geen gevolgen voor de tekst
2.5	Meer aandacht regelgeving omtrent gegevensdeling – AVG Bestudering van andere regiovisies uit het land laat zien dat er vaak een stuk is opgenomen over het delen van gegevens volgens de AVG. Daaruit blijkt hoe problematisch het delen van gegevens is en wat het plan is om dit te verbeteren. Dit missen wij in onze regiovisie. Het lijkt ons een landelijk aandachtspunt, echter kunnen we er onzes inziens niet omheen om hier in onze regiovisie aandacht aan te besteden	Uit de interviews met organisaties komt dit knelpunt niet naar voren als prioriteit. Bij het melden aan Veilig Thuis gaat de Wet Meldcode voor de AVG. Veilig Thuis mag ook gegevens verzamelen zonder toestemming, als dit nodig is om de taak van veilig thuis uit te kunnen voeren. Er mag veel van de AVG, maar er is angst om de AVG te schenden. De WAMS, die hopelijk tussen 2024-2025 in werking treedt, moet onduidelijkheden hierover wegnemen.	5.2 pag. 13 toegevoegd: “Ze kennen de mogelijkheden die er zijn om samen te werken en gegevens te delen.”
2.6	Duidelijk beeld op de gevraagde capaciteit en financiën Momenteel staat er een kort stuk in de regiovisie betreffende de financiële mogelijkheden en beperkingen. Wij zouden dit graag nader uitgewerkt zien, in de regiovisie dan wel het uitvoeringsplan. We zien graag concreet uitgewerkt wat de inzet	De financiële paragraaf wordt wat uitgebreid, maar blijft overkoepelend. Een concrete begroting past niet in een meerjarige regionale visie. In het uitvoeringsplan, dat jaarlijks wordt geactualiseerd, zal aandacht zijn voor financiën.	Paragraaf 6.4 aangepast

	in het kader van de regiovisie gaat kosten in capaciteit en financiën.	Op dit moment wordt de begroting van de DUVO al jaarlijks gepresenteerd aan bestuurders. In het uitvoeringsplan is aandacht voor financiën en capaciteit. Daarbij moet wel worden opgemerkt dat het uitvoeringsplan gaat over regionale projecten die gelden voor alle gemeenten. Sommige onderdelen van de aanpak zijn een lokale verantwoordelijkheid. In het uitvoeringsplan zullen op basis van de visie adviezen worden gegeven over lokale onderdelen van de aanpak, maar het is aan iedere gemeente zelf of ze dit advies volgt, op welke manier en hoe ze dit financiert.	
2.7	De druk en vraag naar kennis bij de wijkteams Wij maken ons zorgen over de belasting die deze zware problematiek legt op de medewerkers van ons Wijkteam. Onze wijkteams zijn op dit moment niet ingericht op de langdurige betrokkenheid zoals bedoeld in de regiovisie, Hoewel wij ons realiseren dat dit een gemeentelijke verantwoordelijkheid is, zou het ons goed lijken als we gezamenlijk kunnen werken aan de nodige ondersteuning en deskundigheidsbevordering van de Wijkteams. Hierin moeten ook de vragen “Wat is langdurig?” en “Wat is de rol van Veilig Thuis met betrekking tot de monitoring?” beantwoord worden.	Dit probleem is bekend. De meeste wijkteams in de regio zijn hier niet op ingericht. Wel is dit het gewenste toekomstbeeld, zoals naar voren komt zowel uit interviews met partners, ervaringsdeskundigen, als het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. Hoewel de wijkteams een lokale verantwoordelijkheid zijn, zal er zeker samen gekeken worden naar nodige ondersteuning en deskundigheidsbevordering, en naar de rolverdeling tussen wijkteam en andere partijen in de aanpak. Dit vraagstuk staat centraal bij de uitwerking van het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming in de regio.	Geen gevolgen voor de tekst
2.8	In kaart brengen netwerk omtrent regiovisie- ketenbeschrijving [...] We missen daarbij een taakomschrijving van andere partners die een rol hebben in de aanpak van deze problematiek. [...] Wij hebben behoefte aan een ketenbeschrijving met daarin beschreven wie doet wat en wanneer, en het beleid bij herhaalmeldingen. Hoe vindt de overdracht plaats, en op welke momenten is er sprake van een wachttijd en wat wordt hieraan gedaan. Ook wordt er in 6.2 geschreven over regionale ondersteuning maar wat houdt dit precies in en wat levert het op?	De keuze is gemaakt om niet de taken en rollen van andere partners op te schrijven in de Regiovisie. De aanpak van huiselijk geweld bestaat uit heel veel partijen, die allemaal hun eigen rol hebben. De aanpak van huiselijk geweld is veelal maatwerk. Wel is het belangrijk dat organisaties van elkaar weten 'wie wat doet', en dat de verwachtingen over en weer realistisch zijn. Dit nemen we mee in het uitvoeringsplan.	Geen gevolgen voor de tekst

2.9	<p>Vergroten van bestuurlijke betrokkenheid in het proces [..] De procedure lijkt zich op dit moment op de achtergrond af te spelen en dat is wat ons betreft een onwenselijke situatie. Wij gaan daarom graag met u in gesprek over het organiseren van een werkbare manier om via de gemeenteraad de samenleving actiever te betrekken. [..] Daarbij vinden wij dat er een evaluatie moet plaatsvinden na afloop van de regio visie en de bijbehorende uitvoeringsagenda. In deze evaluatie moet er onder andere aandacht zijn voor de meldcode, 1 gezin 1 plan, privacy (het delen van gegevens) en de rol van de burgemeester. Ook willen we extra aandacht voor- en een terugkoppeling op of de ingezette methodieken, zoals 1 gezin-1-plan, werken om recidive te voorkomen.</p>	<p>Bestuurlijke betrokkenheid bij het onderwerp huiselijk geweld vinden wij zeer wenselijk. Wij presenteren daarom jaarlijks de begroting van de DUVO aan de bestuurders van de gemeenten. Daarnaast is er regelmatig afstemming met de beleidsmedewerkers uit alle gemeenten. Het actiever betrekken van de gemeenteraden is een keuze die gemeenten lokaal kunnen maken.</p> <p>Wel is er een stuk toegevoegd aan de Regiovisie (6.5) waarin er een evaluatie- en terugkoppelingsproces wordt beschreven. Hierin staat dat het jaarlijkse actualiseren van het uitvoeringsplan gelijk dient als evaluatie middel. Voor het einde van het jaar worden de resultaten van de projecten geëvalueerd door professionals en met de landelijke en regionale ontwikkelingen en inzichten. Dit gebeurt in samenspraak met alle beleidsmedewerkers van Hollands Midden, zij informeren hun eigen bestuurders hierover.</p> <p>Daarnaast wordt in 2028 de hele Regiovisie geëvalueerd. Hiervoor wordt er in de komende jaren gewerkt met onderzoekers om de daadwerkelijke effecten van de aanpak te kunnen meten.</p>	<p>Paragraaf 6.5 ‘Evaluatie en terugkoppeling’ is toegevoegd aan de regiovisie.</p>
Nr. 3 Adviesraad Oegstgeest			
	Inspraak	Reactie College	Gevolgen voor “Geweld Thuis Samen Aanpakken”.
3.1	Een financiële paragraaf wordt nog gemist.	<p>De financiële paragraaf 6.4 is uitgebreid, maar blijft overkoepelend. Een concrete begroting past niet in een meerjarige regionale visie. In het uitvoeringsplan, dat jaarlijks wordt geactualiseerd, is aandacht voor financiën. Jaarlijks wordt de begroting van de DUVO al gepresenteerd aan bestuurders.</p>	Uitbreiding paragraaf 6.4.

3.2	Meer specifieke aandacht is nodig voor (het faciliteren van) samenwerking, eenheid van taal, crisisopvang, de aanpak van plegers van geweld en cybercriminaliteit als groter wordende vorm van huiselijk geweld. Wij wachten het uitvoeringsplan af.	In de aanpak van huiselijk geweld staat samenwerking centraal. Daarbij is onder andere aandacht voor crisisopvang en voor plegers van geweld. Dit zal in de komende jaren terugkomen in de uitvoering.	Geen gevolgen voor de tekst
Nr. 4 Gemeente Alphen aan den Rijn			
	Inspraak	Reactie College	Gevolgen voor “Geweld Thuis Samen Aanpakken”.
4.1	Wat ons betreft mogen de doelstellingen concreter worden geformuleerd: wat zetten we – regionaal of lokaal – in om de geformuleerde doelstellingen te behalen, hoe monitoren we en wanneer zijn we tevreden?	Er wordt gevraagd om aan te geven wat er wordt ingezet om doelstellingen te behalen, hoe er wordt gemonitord en wanneer we tevreden zijn. Het concretiseren van de doelstellingen vindt plaats in het uitvoeringsplan, daarin worden concrete activiteiten gekoppeld aan de doelstellingen uit de regiovisie. Onderdeel van het uitvoeringsplan 2024 zal zijn om samen met onderzoekers te werken naar een goede manier van monitoren, waarbij het effect van maatregelen kan worden gemeten. Cijfers van meldingen zijn bijvoorbeeld geen goede indicator. Per project zal ook aandacht zijn voor monitoring. In de regiovisie is onderdeel 6.5 <i>Evaluatie en Terugkoppeling</i> toegevoegd, waarin dit globaal aan de orde komt.	Paragraaf 6.5 ‘Evaluatie en terugkoppeling’ is toegevoegd aan de regiovisie.
4.2	Komt er een regionale werkgroep die uitvoering zal geven aan de regiovisie en hoe wordt hierover teruggekoppeld naar de regiogemeenten?	De centrumgemeenten Leiden en Gouda nemen het voortouw bij de uitvoering van de regiovisie. De regionale werkgroep die de regiovisie heeft opgesteld, blijft bestaan. Met deze werkgroep wordt jaarlijks het uitvoeringsplan geactualiseerd. In de uitvoering worden beleidsmedewerkers uit de regio wel betrokken in projecten waar dat passend is. Via het Regionaal Beleidsoverleg Huiselijk Geweld wordt regelmatig teruggekoppeld over de uitvoering aan regiogemeenten. Lokale beleidsmedewerkers kunnen hun bestuurders hierover informeren.	Paragraaf 6.5 ‘Evaluatie en terugkoppeling’ is toegevoegd aan de regiovisie.

4.3	We pleiten voor een financiële onderbouwing bij de uitwerking. Op welke manier worden bijvoorbeeld de DUVO-gelden ingezet voor het behalen van de doelstellingen in de regiovisie.	Daar waar DUVO gelden specifiek worden ingezet voor het behalen van doelen uit de regiovisie, zal dit opgenomen worden in het uitvoeringsplan.	Geen gevolgen voor de tekst
4.4	Er zijn zaken die zowel lokaal als regionaal spelen. Hoe borgen we de afstemming lokaal-regionaal? Wij gaan ervan uit dat bij de uitvoering van de regionale actiepunten rekening wordt gehouden met de lokale situatie van elke gemeente.	Om de afstemming lokaal-regionaal te borgen, is er vier keer per jaar een Regionaal Beleidsoverleg Huiselijk Geweld. Daarnaast wordt bij projecten waar ook de lokale situatie van belang is contact gezocht met zowel de regiogemeente als met de organisaties waar het om gaat, zoals wijkteams. Uiteraard wordt rekening gehouden met de lokale situatie. Bij de realisatie van het uitvoeringsplan is ruimte om lokale nuances aan te brengen. Wel kan het soms nodig zijn om samen te streven naar meer uniformiteit. Dit doen we in samenwerking.	Geen gevolgen voor de tekst
4.5	Er wordt gesproken over regionale partners, maar wie is waarvoor verantwoordelijk in de uitvoering van de regiovisie?	In onderdeel 6.2 staat benoemd wat lokale verantwoordelijkheden zijn en wat regionale verantwoordelijkheden zijn. Lokale gemeenten zijn verantwoordelijk voor alles omtrent de lokale teams. Samen dragen gemeenten een verantwoordelijkheid voor de financiering van Veilig Thuis. Alles wat regionaal is, wordt opgepakt als centrumtaak.	Geen gevolgen voor de tekst
4.6	Dat het gezin zoveel mogelijk de regie voert vinden wij een correct uitgangspunt. Echter, er zijn situaties waarbij regie door het gezin niet wenselijk is en er drang- of dwangmaatregelen nodig zijn. wij zouden graag zien dat dit in de regiovisie concreter benoemd wordt.	In de regiovisie is met opzet gekozen voor de term 'zoveel mogelijk'. Dit kan om allerlei uiteenlopende redenen niet geheel mogelijk zijn. Zelfs wanneer er dwang- of drangmaatregelen nodig zijn, moet de regie nog steeds zoveel als mogelijk bij het gezin liggen, al is het in die gevallen dan in beperkte mate. We kiezen er daarom voor dit niet concreter op te nemen.	Geen gevolgen voor de tekst
Nr. 5 Gemeente Leiden			
	Inspraak	Reactie College	Gevolgen voor "Geweld Thuis Samen Aanpakken".
5.1	Dierenmishandeling als mogelijke indicatie van huiselijk geweld op te nemen in de regiovisie en daarbij de focus te leggen op	Er is een duidelijke relatie tussen dierenmishandeling en huiselijk geweld. Bij onderdeel 5.1 <i>Preventie en</i>	Toevoeging paragraaf 5.1 pag. 12:

	essentiële samenwerking tussen professionals (medische, sociale en dierenbeschermingssector), evenals het bewustmaken van de samenleving door middel van duidelijke externe communicatie over de Cirkel van Geweld en daarnaast op te nemen dat ook dierenartsen en de dierenbescherming dierenmishandeling kunnen aankaarten als mogelijke indicatie van huiselijk geweld.	<i>vroeagsignalering</i> is in deze nieuwe versie onder vroeagsignalering opgenomen dat hulpverleners en dierenartsen zich bewust zijn van deze relatie en weten welke stappen ze bij signalen moeten ondernemen. Ook kunnen zorgen over dieren ervoor zorgen dat mensen niet weg durven gaan uit het gezin. Hiervoor is aandacht in de uitvoering van de aanpak van huiselijk geweld.	“Ten slotte is dierenmishandeling een mogelijke indicatie van huiselijk geweld. Hulpverleners, dierenartsen en organisaties betrokken bij dierenwelzijn zijn zich hiervan bewust en weten welke stappen ze bij signalen moeten ondernemen.”
5.2	Aanvulling bij uitgangspunten: Educatie aan vrouwen en hun omgeving wat de signalen zijn die tot femicide kunnen leiden, zodat zij patronen (controle, dwang, vernederen, isolatie etc.) voortijdig herkennen en zich realiseren in welke situatie ze zich bevinden en waar dit toe kan leiden.	Educatie aan inwoners over signalen die tot femicide kunnen leiden zijn van belang. Onderdeel 5.3 van de regiovisie is herschreven. Bij het onderdeel ‘gendergerelateerd geweld’ is nu aandacht voor bewustzijn in de samenleving over vroege rode vlaggen in relaties en over hulpmogelijkheden.	Paragraaf 5.3 is herschreven. Zie pagina 15 en 16 onder “gewenste situatie”.
5.3	Uitgangspunt “verantwoordelijkheid nemen: doen wat nodig is in samenwerking met andere domeinen” als volgt aan te passen: “Allen die betrokken zijn hebben de verantwoordelijkheid proactief op te treden en doen wat nodig is om ervoor te zorgen dat geweld stopt”	Het uitgangspunt ‘verantwoordelijkheid nemen: doen wat nodig is in samenwerking met andere domeinen’ gaat over samen verantwoordelijkheid nemen, samenwerken en verder kijken dan de eigen kaders en opdracht. Dit gaat verder dan alleen de eigen verantwoordelijkheid van betrokkenen. Wel is het woord proactief toegevoegd in het uitgangspunt: “verantwoordelijkheid nemen: doen wat nodig is, proactief en in samenwerking met andere domeinen”. Daarnaast is onderdeel 5.3 uitgebreid, waardoor meer aandacht is voor intieme terreur en het risico op femicide. Hierin is opgenomen dat partijen proactief moeten optreden en samenwerken om ervoor te zorgen dat geweld stopt.	Toevoeging paragraaf 4.2 Uitgangspunten: “Verantwoordelijkheid nemen; doen wat nodig is, <i>proactief</i> en in samenwerking met andere domeinen”. Paragraaf 5.3 is herschreven. Zie pagina 15 en 16 onder “gewenste situatie”
Nr. 6 Gemeente Kaag & Braassem			
	Inspraak	Reactie College	Gevolgen voor “Geweld Thuis Samen Aanpakken”.

6.1	<p>Wat ons betreft mogen de doelstellingen concreter worden geformuleerd: wat zetten we -regionaal of lokaal- in om de geformuleerde doelstellingen te behalen, hoe monitoren we en wanneer zijn we tevreden?</p>	<p>Er wordt gevraagd om aan te geven wat er wordt ingezet om doelstellingen te behalen, hoe er wordt gemonitord en wanneer we tevreden zijn. Het concretiseren van de doelstellingen vindt plaats in het uitvoeringsplan, daarin worden concrete activiteiten gekoppeld aan de doelstellingen uit de regiovisie. Onderdeel van het uitvoeringsplan 2024 zal zijn om samen met onderzoekers te werken naar een goede manier van monitoren, waarbij het effect van maatregelen kan worden gemeten. Cijfers van meldingen zijn bijvoorbeeld geen goede indicator. Per project zal ook aandacht zijn voor monitoring.</p> <p>In de regiovisie is onderdeel 6.5 Evaluatie en Terugkoppeling toegevoegd, waarin dit globaal aan de orde komt.</p>	<p>Paragraaf 6.5 'Evaluatie en terugkoppeling' is toegevoegd aan de regiovisie.</p>
6.2	<p>Hoe gaat het voornemen "1 gezin, 1 plan, 1 regisseur uitgevoerd worden gezien de hoge arbeidsdruk en personeelstekort"</p>	<p>De bedoeling van 1 gezin, 1 plan, 1 regisseur is dat door deze aanpak gezinnen sneller en beter worden geholpen. Op dit moment komen veel casussen na een tijdje weer terug bij Veilig Thuis, omdat er opnieuw onveiligheid is. Daardoor is er veel inzet nodig. Op termijn zou de manier zoals omschreven in het Toekomstscenario en deze regiovisie moeten leiden tot minder arbeidsdruk. Tegelijkertijd realiseren we ons dat dit in eerste instantie vraagt om een investering. Arbeidsdruk en personeelstekort zijn knelpunten die bekend zijn, en niet gemakkelijk oplosbaar. Er wordt daarom nadrukkelijk samen met de partijen gewerkt aan o.a. een visie op regie en het toewerken naar het Toekomstscenario, zodat zij ook kunnen aangeven wat haalbaar is.</p>	<p>Toevoeging paragraaf 5.2 pag. 13: "Ten slotte lopen professionals vaak tegen wachtlijsten aan wanneer zij specialistische zorg willen inzetten en hebben de meeste organisaties te maken met personele krapte. Dit zorgt ervoor dat niet altijd de juiste hulp op het gevraagde moment kan worden ingezet."</p>
6.3	<p>Het bespreekbaar maken van signalen van huiselijk geweld wordt in de praktijk als moeilijk en eng ervaren. Het risico bestaat dat er daardoor niets met de signalen wordt gedaan. Ons advies is hier meer aandacht aan te besteden bij alle organisaties en hulpverleners.</p>	<p>Dit knelpunt is bekend. In de regiovisie staat onder 5.1. o.a. het volgende: "Deze professionals zijn deskundig om te signaleren, de stappen van de meldcode te volgen en het gesprek aan te gaan [...] Daarbij weten zij Veilig Thuis te vinden als adviesorgaan en voelen ze zich hierdoor gesteund". Doelstelling 3 onder "preventie en</p>	<p>Geen gevolgen voor de tekst</p>

		vroegsignalering" past bij dit knelpunt. In de uitvoering de komende jaren zal hier zeker aandacht voor zijn.	
6.4	Op pagina 10 wordt het volgende gemist: Het maken van een veiligheidsplan met bodemeisen en veiligheidsafspraken bij acute onveiligheid. Belangrijk is dit snel op te zetten om acute en onveilige situaties direct te stoppen.	We hebben dit verwerkt op pagina 13.	Aanpassing van paragraaf 5.2, pag. 13
6.5	Op pagina 10 staat: "de regisseur en het gezin staan er niet alleen voor". Veel partijen zijn betrokken. Maar wie is echt verantwoordelijk, zeker in het geval er iets toch niet goed gaat. Hier zien wij een groot risico.	Dit is een lastig vraagstuk waar iedereen in het land mee worstelt. Niet voor niets is dit in het Toekomstscenario een heel belangrijk onderwerp om nader uit te werken. In de uitvoering van de regiovisie is aandacht voor de uitwerking van het begrip 'regie'. Daarnaast wordt regiobreed momenteel het project 'optimale ketensamenwerking' uitgevoerd voor casuïstiek in het zorg- en veiligheidsdomein. Hierin heeft het regievraagstuk een belangrijke plek.	Geen gevolgen voor de tekst
Nr. 7 Raadslid gemeente Voorschoten			
	Inspraak	Reactie College	Gevolgen voor "Geweld Thuis Samen Aanpakken".
	Wij verzoeken in de aanpak huiselijk geweld aandacht te hebben voor de oorzaak van het hoge aantal Veilig Thuismeldingen kindermishandeling (in Voorschoten) ten opzichte van het Nederlandse aantal.	De aandacht voor de lokale situatie van gemeenten ligt vooral bij gemeenten zelf, bijvoorbeeld in afspraken met lokale teams. Het is in de regionale aanpak niet mogelijk om voor alle 18 gemeenten apart aandacht te hebben. Het is daarnaast niet mogelijk om conclusies te trekken uit het aantal meldingen bij Veilig Thuis. Een hoog aantal meldingen hoeft geen slecht teken te zijn. We weten dat huiselijk geweld heel veel voorkomt en lang niet altijd in beeld komt. Het kan zijn dat er in Voorschoten meer zaken gesignaleerd worden dan elders. Het kan ook zijn dat lokale partijen eerder (terug)melden bij Veilig Thuis.	Geen gevolgen voor de tekst
Nr. 8 Adviesraad Leiderdorp			
	Inspraak	Reactie College	Gevolgen voor "Geweld Thuis Samen Aanpakken".

8.1	<p><i>Pagina 4, paragraaf 2.1</i></p> <p>De zin 'Ook online misbruik kan onder de noemer...' aanvullen met het benoemen van online misbruik zoals cyberpesten en kinderporno, en ook het seksueel misbruik via internet zoals grooming/sexting/shamesexting.</p> <p>Vraag: is er wat dit betreft al ervaring opgedaan met ervaringsdeskundigen?</p>	<p>Een deel van de genoemde vormen is niet altijd een vorm van huiselijk geweld. Het kan wel huiselijk geweld zijn, dat is afhankelijk van de situatie. De definitie is geconcretiseerd, en een aantal vormen van digitaal huiselijk geweld zijn toegevoegd.</p> <p>Er is nog geen ervaring opgedaan met ervaringsdeskundigen op het gebied van digitaal huiselijk geweld in onze regio.</p>	<p>Aanpassing van paragraaf 2.1, pag. 5:</p> <p>"Huiselijk geweld kan digitaal plaatsvinden, bijvoorbeeld door online lastigvallen, afluisteren, (digitale) stalking, grooming, sextortion, shame sexting, identiteitsfraude, wraakporno en financieel misbruik."</p>
8.2	<p><i>Pagina 6, 2^e alinea</i></p> <p>Naar aanleiding van de laatste zin graag ter verduidelijking het antwoord op de volgende vragen opnemen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Welke zijn de belemmeringen die ervaren worden bij het werken met de meldcode? - Is het angst om een gesprek aan te gaan of is het een gebrek aan kennis? - Wat wordt daarmee gedaan? Training bv? 	<p>De belemmeringen die worden ervaren met het werken met de meldcode kunnen verschillen per professional. Het aangaan van een gesprek over onveiligheid met betrokkenen is moeilijk. Daarnaast kan een gebrek aan kennis ook meespelen, bijvoorbeeld hoe signalen van huiselijk geweld goed te duiden. Er is aandacht voor de meldcode op verschillende manieren, onder andere door training en voorlichting.</p>	<p>Geen gevolgen voor de tekst</p>
8.3	<p><i>Pagina 6, laatste alinea</i></p> <p>Naar aanleiding van de zinsnede 'Beide regio's volgen eigen pad', de volgende vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Waarom een eigen pad? - Wat is het verschil, historisch gegroeid of een bewuste keuze? - Is er ook de wens om tot één visie en aanpak te komen en op welke termijn? 	<p>Beide regio's zijn gestart met een ander uitgangspunt. In Midden-Holland was is er vanuit de uitvoering gestart op kleine schaal. In deze regio is het Toekomstscenario in eerste instantie alleen gericht op gezinnen met kinderen, met de intentie om later uit te breiden.</p> <p>In Holland Rijnland is gestart met een inventarisatie van de huidige situatie, om vanuit daar te werken naar de praktijk.</p> <p>Er is veel uitwisseling tussen de beide regio's. Zo is samengewerkt aan visievorming op de thema's <i>regie, gezinsgericht werken, verklarende analyse</i> en <i>'wanneer is het veilig'</i>. Het is de bedoeling om op termijn te komen tot een gezamenlijke aanpak, hoewel lokale verschillen mogelijk blijven. De termijn is onbekend en zal ook afhangen van het tempo van landelijke ontwikkelingen.</p>	<p>Geen gevolgen voor de tekst</p>
8.4	<p><i>Pagina's 7. 5^e alinea en 10, onderaan de pagina.</i></p>	<p>Op dit moment maken we in de regio gebruik van ervaringsdeskundigen die landelijk actief zijn. Ook is er bijvoorbeeld ExpEx: jongeren met ervaring in de</p>	<p>Geen gevolgen voor de tekst</p>

	<p>Er wordt gesproken over ervaringsdeskundigen. Zij zouden een taak krijgen bij het adviseren van organisaties. Hierbij de volgende vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoe maak je daar gebruik van? - Melden zij zich? - Hoe heb/ krijg je ze in beeld? 	<p>jeugdzorg. In andere regio's wordt al gewerkt met ervaringsdeskundigen. Werving blijkt moeilijk, maar niet onmogelijk. Ervaringsdeskundigen kunnen verschillende rollen vervullen. Het inzetten van ervaringsdeskundigen pakken we samen met organisaties op.</p>	
8.5	<p><i>Pagina 8, paragraaf 5.1 en laatste alinea pagina 13</i> Het gaat over preventie. Maak hierbij onderscheid tussen <i>primaire</i> en <i>secundaire</i> preventie en benoem dit.</p>	<p>In de regiovisie hebben we aandacht voor beide vormen van preventie, maar noemen we het 'preventie' en 'vroegsignalering'. We kiezen niet voor het toevoegen van de begrippen 'primaire preventie' en 'secundaire preventie', omdat deze begrippen niet voor iedereen herkenbaar zijn.</p>	<p>Geen gevolgen voor de tekst</p>
8.6	<p><i>Pagina 8, voorlaatste alinea</i> Graag de zin: 'er is een maatschappelijk gesprek gaande over hoe we met elkaar samengaan in de samenleving' duidelijker maken: wat wordt hiermee bedoeld? In deze alinea staat ook dat gemeenten werken aan het voorkomen van financieel misbruik bij kinderen en ouderen. De vraag die hierbij hoort is:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoe wordt gewerkt aan het voorkomen hiervan. 	<p>Het maatschappelijk gesprek gaat over 'hoe we met elkaar omgaan'. Dit is een breed maatschappelijk gesprek, bijvoorbeeld over 'wat is seksueel grensoverschrijdend gedrag'. De tekst is aangepast.</p> <p>Het voorkomen van financieel misbruik gaat hier over ouderen. Dit is een vorm van ouderenmishandeling (wanneer het in een afhankelijkheidsrelatie voorkomt). Naast bewustwording, zijn er in de regio verschillende 'Allianties Financieel Veilig Ouder Worden', waarin verschillende organisaties in de publieke en private sector samenwerken om financieel misbruik te voorkomen.</p>	<p>Paragraaf 5.1, pag. 11: "Momenteel is er in de samenleving een gesprek gaande over 'hoe we met elkaar omgaan'. Vragen zoals 'wat is acceptabel gedrag en wat niet' en 'wat is grensoverschrijdend gedrag' zijn actueel door onder andere de #MeToo bewegingen en onthullingen. Deze vragen raken ook aan hoe er binnen een relatie met elkaar wordt omgegaan."</p>
8.7	<p><i>Pagina 9, paragraaf Vroeg signalering</i> De zin die begint met 'Denk aan onderwijs....' Aanvullen met verloskundigen, gynaecologen, acute hulp enzovoort.</p>	<p>We hebben 'geboortezorg' toegevoegd aan de opsomming.</p>	<p>Paragraaf 5.1, pag. 12: Toevoeging: "Denk aan <i>lokale teams</i>, onderwijs, <i>geboortezorg</i>, jeugdgezondheidszorg, huisartsen, kinderopvang en de welzijnssector."</p>

8.8	<p><i>Pagina 9, paragraaf Doelstellingen</i></p> <p>De volgende vraag;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Is er een plaats voor het signaleren bij bijvoorbeeld sportclubs, voedselbank, burens etc. - Weten zij bijvoorbeeld de weg naar het Advies en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) voor een anonieme melding? 	<p>Iedereen in de maatschappij kan huiselijk geweld signaleren. Landelijke campagnes hebben bijvoorbeeld tot doel dat inwoners mogelijke signalen van huiselijk geweld herkennen. Ook wordt gewerkt aan de bekendheid van Veilig Thuis.</p> <p>Het AMK bestaat niet meer en is opgegaan in Veilig Thuis. Hier kunnen mensen advies vragen of een anonieme melding maken.</p>	<p>Geen gevolgen voor de tekst</p>
8.9	<p><i>Pagina 13, paragraaf 6.2, derde punt</i></p> <p>De zin 'om de cirkel etc. bij onderliggende problematiek' aanvullen met 'psychiatrische problematiek'.</p>	<p>Dit is een goede toevoeging.</p>	<p>Paragraaf 6.2, pag. 18</p> <p>Toevoeging:</p> <p>"Om de cirkel van geweld duurzaam te doorbreken is het van belang om onderliggende problematiek als armoede, verslaving, trauma, <i>psychiatrische problematiek</i> en dergelijke aan te pakken".</p>
8.10	<p><i>Bronnen, onder Alink etc.</i></p> <p>Er is een nieuwe studie. Hier staat nog 2010, maar genoemd moet worden de studie van NPM-2017. Deze staat voor Nationale preventiestudie mishandeling van kinderen en jeugdigen</p>	<p>Deze bron is aangepast naar de meest recente bron. De cijfers blijven correct.</p>	<p>De bronnenlijst is aangepast.</p>
8.11	<p><i>Pagina 17, bijlage 1, Begrippenlijst</i></p> <p>Het is zonder meer zinvol om deze aan te vullen met het uitleggen wat bedoeld wordt met bijvoorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gefaseerd samenwerken aan veiligheid/ gefaseerde ketenzorg - AMK - Meldcode - Kwaliteitskader Werken aan Veiligheid voor lokale teams - 1 Gezin, 1 Plan, 1 Regisseur 	<p>De begrippenlijst is aangevuld met 'gefaseerd samenwerken aan veiligheid' en 'Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling'.</p> <p>Het AMK bestaat niet meer en is dus ook niet opgenomen. Het Kwaliteitskader Werken aan Veiligheid voor lokale teams is geen begrip dat centraal staat in de regiovisie. 1 Gezin, 1 plan, 1 regisseur is een werkwijze die in onze regio wordt onderschreven. We kiezen ervoor deze niet op te nemen in de begrippenlijst. Wel wordt de werkwijze benoemd in de tekst.</p>	<p>Bijlage 1: Begrippenlijst</p> <p>Toevoeging van de begrippen 'Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling' en 'Visie gefaseerd samenwerken aan veiligheid'.</p>

8.12	Wordt er gebruik gemaakt van kennis van de nationaal rapporteur mensenhandel bijvoorbeeld over jeugdprostitutie en loverboys?	Deze regiovisie gaat niet in op mensenhandel. Gemeenten zijn verplicht een eigen aanpak te hebben gericht op mensenhandel. Sommige vormen van mensenhandel raken aan huiselijk geweld. Hierin wordt uiteraard gebruik gemaakt van de kennis van de nationaal rapporteur.	Geen gevolgen voor de tekst
8.13	Zijn de professionals bekend met het Augeo Foundation Kenniscentrum? Dit centrum heeft onlangs nieuw materiaal voor professionals uitgebracht, mede in het kader van de week tegen kindermishandeling.	Beleidsmedewerkers zijn bekend met de Augeo Foundation en verspreiden regelmatig informatie en instrumenten onder organisaties.	Geen gevolgen voor de tekst
8.14	Is er ook gedacht aan bijvoorbeeld meisjes die niet terugkomen van vakantie, zoals Somalische meisjes en besnijdenis, of Marokkaanse meisjes die een traditionele opvoeding moeten krijgen? Dit is ook kindermishandeling.	Dit past inderdaad onder de noemer kindermishandeling en hoort dus bij de aanpak van huiselijk geweld. Er is aandacht voor cultuursensitief handelen. Ook is er onder 5.3 specifiek aandacht voor bepaalde vormen van gendergerelateerd geweld, onder andere vrouwelijke genitale verminking (vaak meisjesbesnijdenis genoemd) en achterlating.	Geen gevolgen voor de tekst
Nr. 9 Gemeenten Lisse, Hillegom, Teylingen en Noordwijk (identieke reactie)			
	Inspraak	Reactie College	Gevolgen voor "Geweld Thuis Samen Aanpakken".
9.1	De terugblik naar de regiovisie 2019-2023 moet uitgebreider en concreter worden opgenomen in de regiovisie. Uit de terugblik moet duidelijk blijken wat er in de vorige regiovisie is bereikt en waar nog gaten zitten waar de regiovisie 2024-2028 moet voorzien. Bij voorkeur wordt dit ondersteund door cijfers of concrete voorbeelden. Er moet beter duidelijk worden welke ambities uit regiovisie 2019-2023 wel en niet zijn overgenomen, en waarom. Daarnaast moet in het visie document zelf meer aandacht worden besteed aan waar deze regiovisie voortbouwt op de ambities uit de regiovisie 'Geweld hoort nergens thuis' en andere eerdere doelstellingen.	In de bijlage van de regiovisie is een terugblik op de regiovisie 2019-2023 opgenomen. Daarin staat kort beschreven welke ambities zijn gerealiseerd en wat nog aandachtspunten zijn. Bij het opstellen van de visie is gesproken met alle belangrijke samenwerkingspartners, die hun aandachtspunten voor de aanpak van huiselijk geweld hebben benoemd. Deze hebben we meegenomen in de beschrijving van de 'huidige situatie' in deze visie. Bepaalde onderdelen van de vorige visie komen hier daarom in terug. Het is moeilijk om het effect van de aanpak van huiselijk geweld goed te meten in cijfers. In het uitvoeringsplan doen we voorstellen hoe dit beter te doen, o.a. door	Geen gevolgen voor de tekst

		onderzoek te doen hoe resultaten beter gemeten kunnen worden.	
9.2	In de regiovisie 2024-2028 moet aandacht besteed worden om het gebruik van de meldcode onder huisartsen te bevorderen. In bijlage 2: "Terugblik Regiovisie geweld hoort nergens thuis 2029-2023" wordt beschreven dat het werken met de meldcode achterblijft bij huisartsen. In het huidige visie document wordt erkend dat huisartsen een signalerende rol vervullen maar er zou ook aandacht moeten zijn om het gebruik van de meldcode onder huisartsen op hetzelfde niveau te brengen als andere signalerende organisaties.	In de regiovisie is er gekozen om aandacht te hebben voor alle beroepsgroepen waar het werken met de meldcode nog aandacht vraagt. In het uitvoeringsplan zal aandacht zijn voor hoe we dit verwezenlijken in specifieke groepen. Daarnaast kunnen gemeenten zelf ook het werken met de meldcode promoten, o.a. bij huisartsen.	Geen gevolgen voor de tekst
9.3	Er moet meer aandacht besteed worden aan het voorkomen van intergenerationele overdracht van huiselijk geweld. Nadat huiselijk geweld of kindermishandeling heeft plaatsgevonden, is er groot risico op herhaling van geweld en op intergenerationele overdracht. Er moet meer nagedacht zijn voor het aanpakken van intergenerationele overdracht van huiselijk geweld en kindermishandeling in plaats van het alleen te zien als een mogelijk effect dat voorkomen kan worden wanneer huiselijk geweld wordt aangepakt.	Bij het maken van een analyse wordt het thema intergenerationele overdracht zeker meegenomen. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan eerder trauma van ouders, generationeel overdraagbaar stress en het leren omgaan met emoties. Het is een belangrijk thema dat invloed heeft op de huidige situatie. Daarom benoemen we op pagina 13 dat duurzaam oplossen van huiselijk geweld nodig is om intergenerationeel geweld te voorkomen en is in het onderdeel 'preventie' aandacht voor eerdere ervaringen met huiselijk geweld en trauma.	Geen
9.4	Enkele voorbeelden en termen behoeven extra toelichting. Op pagina 8 bij <i>5.1 Preventie en vroegsignalering</i> onder <i>huidige situatie</i> wordt 'Kansrijke Start' als voorbeeld gegeven voor opvoedondersteuning en voorlichting aan ouders waarmee onveiligheid mogelijk wordt voorkomen. Er moet meer ingegaan worden op waarom dit programma daar een goed voorbeeld van is. In diezelfde alinea wordt gezegd dat het maatschappelijk gesprek over 'hoe we met elkaar omgaan' nog gaande is, er moet meer op ingegaan worden wat dit precies inhoudt en hoe dit zich tot de regiovisie verhoudt. In doelstelling 4 bij <i>Preventie en vroegsignalering</i> : "Mensen weten bij problemen de weg te vinden en voelen zich veilig genoeg om dit te doen" moet de	De zin over het maatschappelijk gesprek is uitgebreid in de tekst. Hierin wordt nu ook aangegeven wat dit gesprek inhoudt en hoe dit zich verhoudt tot huiselijk geweld. De zin bedoeld in doel 4 <i>Preventie en vroegsignalering</i> gaat specifiek over bewoners. Voor hen is de meldcode niet van toepassing. Om dit duidelijker aan te geven hebben wij de verwoording aangepast. In doel 3 is dit echter wel van toepassing. Daarom is er een stuk over de meldcode toegevoegd onder doel 3.	Paragraaf 5.1, pag. 11: "Momenteel is er in de samenleving een gesprek gaande over 'hoe we met elkaar omgaan'. Vragen zoals 'wat is acceptabel gedrag en wat niet' en 'wat is grensoverschrijdend gedrag' zijn actueel door onder andere de #MeToo bewegingen en onthullingen. Deze vragen raken ook aan hoe er binnen een

	<p>meldcode expliciet genoemd worden. Aangezien de meldcode een belangrijk middel hiervoor is, moet deze ook in de doelstellingen terugkomen. Tenslotte moet onder <i>5.4 Specifieke aandacht</i> naast de aanpak van ouderenmishandeling ook ingegaan worden op de aanpak van gendergerelateerd geweld en complexe scheidingen, deze toelichting mist nu.</p>	<p>Onderdeel 5.3 is uitgebreid en er is een korte uitleg toegevoegd.</p>	<p>relatie met elkaar wordt omgegaan.”</p> <p>Paragraaf 5.1 doel 3 is aangevuld: <i>“Professionals met direct gezinscontact kennen de risicofactoren van huiselijk geweld en kindermishandeling. Zij kunnen dit signaleren en bespreekbaar maken voordat de problematiek escaleert. Ze gebruiken hierbij de meldcode.”</i></p> <p>Paragraaf 5.1 doel 4 is aangepast: <i>“Inwoners weten bij problemen en signalen de weg te vinden en voelen zich veilig genoeg om dit te doen”.</i></p> <p>Paragraaf 5.3 is uitgebreid</p>
<p>Nr. 10 Gemeente Teylingen, aanvullend op nr. 9</p>			
	<p>Inspraak</p>	<p>Reactie College</p>	<p>Gevolgen voor “Geweld Thuis Samen Aanpakken”.</p>
10.1	<p>Femicide is een van de meest voorspelbare vormen van moord, omdat er sprake is van een patroon door o.a. een bekend gewelddadig verleden van de dader, overtreden van contactverboden, (dreiging met) geweld, mishandeling, en er daardoor i.h.a. ruimschoots indicaties zijn om tijdig ingrijpen te rechtvaardigen. Daarom verzoeken wij u in de definitieve versie</p>	<p>Het uitgangspunt ‘verantwoordelijkheid nemen: doen wat nodig is in samenwerking met andere domeinen’ gaat over samen verantwoordelijkheid nemen, samenwerken en verder kijken dan de eigen kaders en opdracht. Dit gaat verder dan alleen de eigen verantwoordelijkheid van betrokkenen.</p>	<p>Toevoeging onderdeel 4.2 Uitgangspunten: <i>“Verantwoordelijkheid nemen; doen wat nodig is, proactief en in</i></p>

	op pagina 8 bij “paragraaf 4.2. Verantwoordelijkheid nemen, samen doen wat nodig is in samenwerking met andere domeinen” aan te vullen met: “Allen die betrokken zijn, hebben de verantwoordelijkheid pro-actief op te treden om ervoor te zorgen dat geweld stopt.	Wel is het woord proactief toegevoegd in het uitgangspunt: “verantwoordelijkheid nemen: doen wat nodig is, proactief en in samenwerking met andere domeinen”. Daarnaast is onderdeel 5.3 uitgebreid, waardoor meer aandacht is voor intieme terreur en het risico op femicide. Hierin is opgenomen dat partijen proactief moeten optreden en samenwerken om ervoor te zorgen dat geweld stopt.	samenwerking met andere domeinen”. Paragraaf 5.3 is herschreven. Zie pagina 15 en 16 onder “gewenste situatie”
Nr. 11 Gemeente Leiderdorp			
	Inspraak	Reactie College	Gevolgen voor “Geweld Thuis Samen Aanpakken”.
11.1	Wij zien geen belemmeringen ten aanzien van het vaststellen van de Regiovisie Aanpak Huiselijk Geweld Hollands Midden 2024-2028.		Geen gevolgen voor de tekst

Inspraak ontvangen uit Midden-Holland.			
Nr 12 Adviesraad Gemeente Gouda			
	Advies	Reactie	Gevolgen voor “Geweld thuis samen aanpakken”
12.1	<p>De GASD constateert dat er weinig georganiseerd gesprek is over hoe we met elkaar zouden moeten omgaan, wat normaal is, wat je rechten zijn als kind.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Breng bewustwording op gang, te beginnen bij kinderen. Jeugdgezondheidszorg kan hierin een rol spelen, zij hebben al een vertrouwde positie op scholen en ze hebben gezondheidsbevordering en preventie in hun pakket. • Communiceer regelmatig waar men met zorgen, vragen en meldingen over verwaarlozing en huiselijk geweld terecht kan, zet in op het verminderen van handelingsverlegenheid. • Zorg voor effectmonitoring als onderdeel van het communicatieplan. En betrek JeugdMatch bij het preventieve proces. Deze speelt een belangrijke rol in preventie en vroegsignalering. 	<p>We onderschrijven het uitgangspunt dat er meer aandacht besteed dient te worden aan gezonde omgang in gezinnen en relaties. Hiertoe behoort ook informatieverstrekking over de rechten van een kind en de plekken waar iemand zich kan melden voor hulp.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het voorstel om met Jeugdgezondheidszorg in gesprek te gaan over hun rol in preventie, nemen we mee in het uitvoeringsplan. • We hebben opgenomen in de regiovisie deel te nemen aan landelijke publiekscampagnes. Het lokaal inzetten op het verminderen van handelingsverlegenheid willen we concretiseren in het uitvoeringsplan. • Jeugdmatch is gecontinueerd en wordt actief onder de aandacht gebracht. Deze is niet specifiek vermeld in de regiovisie, maar past wel als actie in het uitvoeringsplan. We hebben monitoring op de actielijnen opgenomen. Het effect meten specifiek van de communicatie zien we niet als meerwaarde, uitgaande van het feit dat de advies-en meldingsbereidheid dan toeneemt en zichtbaar is in de cijfers. 	<p>Paragraaf 5.1 pag.11-12: “Daarbij is nadrukkelijk aandacht voor voorlichting aan kinderen en jongeren. Ook is duidelijk belegd welke organisaties voorlichting geven aan inwoners over bijvoorbeeld opvoeden. Ten slotte is aandacht voor bewustwording over wat ‘gezonde relaties’ zijn. Belangrijk is dat inwoners zich veilig genoeg voelen om contact te leggen met Veilig Thuis of een hulpverlenende organisatie.”</p>
12.2	<ul style="list-style-type: none"> • Werk, net zoals geadviseerd in 2018, aan 1 Gemeente, 1 Plan 1 Regisseur. • Bevraag als gemeente de ‘markt’ over hoe zij een ideale oplossing ziet ten aanzien van het aanpakken van huiselijk geweld in de ketensamenwerking. Wie zou de rol van contactpersoon/regisseur op zich moeten en kunnen nemen? Hoe kom je tot een werkbare 	<ul style="list-style-type: none"> • Deze is nadrukkelijk opgenomen en wordt nader gespecificeerd door in deze regiovisie de focus te leggen op de uitwerking van regie. • Het gesprek met de uitvoerende partijen is, zoals u aangeeft, essentieel om nader invulling te geven aan regie en hoe deze in de praktijk moet werken. We zullen dit nadrukkelijk vermelden in het uitvoeringsplan. 	<p>Geen gevolgen voor de tekst</p>

	samenwerking? Immers de deskundige uitvoerders staan iedere dag met hun 'poten in de klei'.		
12.3	De GASD adviseert ook in deze om meer te investeren in preventie en in duidelijke proceslijnen voor escalatie. Ook hier geldt dat er een duidelijke werkwijze moet zijn voor alle betrokken partijen en een regiefunctie voor de gemeente zodat slachtoffers niet buiten de boot vallen of de weg niet kunnen vinden naar hulp.	We onderschrijven dat de uitvoerende partijen helderheid moeten krijgen over werkprocessen en regie. In de komende jaren zullen we in de uitwerking daar aandacht aan besteden. De meldcode fungeert als een escalatieladder, doordat het nadrukkelijk aandacht besteedt aan de stappen die genomen moeten worden indien een professional signalen van geweld heeft opgevangen.	Paragraaf 5.1 pag.12: Doel: "Professionals met direct gezinscontact kennen de risicofactoren van huiselijk geweld en kindermishandeling. Zij kunnen dit signaleren en bespreekbaar maken voordat de problematiek escaleert. Ze gebruiken hierbij de meldcode."
12.4	De GASD adviseert om in het kader van samenwerking ook te kijken in de regie- of coördinerende rol van de gemeente hoe instellingen zoals Veilig Thuis, MDA++, Jeugdmatch en andere partners informatie centraal en veilig kunnen delen. <ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor generieke (voor hen die betrokken en bevoegd zijn) en beveiligde toegang tot cliënt informatie. Dit zal veel ruis en dubbel werk schelen. Hiervoor kan de gemeente als host dienen bijvoorbeeld. • Zorg voor zorgvuldigheid in de informatieoverdracht (zie Zeer persoonlijke informatie openbaar via jeugdbescherming Binnenland AD.nl) • Werk met een duidelijk stroomschema. Dit zal zowel de cliënt, de hulpverlener en de gemeente een duidelijk beeld geven waar het proces zich bevindt en waar actie op moet worden ondernomen om de beoogde doelen te bereiken. • Wij hebben signalen gekregen dat Veilig Thuis te weinig capaciteit heeft en onvoldoende toekomt aan triage, geef voorrang aan het oplossen van dit probleem. 	Aandacht voor het delen van informatie, als basis voor de samenwerking hebben we niet als zodanig in de visie opgenomen, maar bij de onderdelen in het uitvoeringsplan zullen we deze meenemen als aandachtspunt, inclusief de zorgvuldigheid daarvan. <ul style="list-style-type: none"> • Het werken met één gezinsplan, wordt nader uitgewerkt, onder andere in het kader van het Toekomstscenario. Hierdoor zal de informatie en helderheid in het proces over wie doet wat wanneer, moeten toenemen. Uit het proces van uitwerking zal blijken op welke wijze dit het best georganiseerd moeten worden. • Een stroomschema werkt wanneer de stappen in een proces eenduidig en helder zijn. Veelal werken we bij huiselijk geweld op basis van een op maat gemaakt gezinsplan. Hoe meer maatwerk we wensen in een proces, des te minder een stroomschema uit te werken is. • Er is druk op de capaciteit van Veilig Thuis. Veilig Thuis heeft, ook in samenwerking met het Landelijk Netwerk hierop actie ondernomen. We achten het niet passend om een organisatie eigen doelstelling en plannen separaat te vermelden in een regiovisie. 	Paragraaf 5.2 pag.13: "Gemeenten faciliteren organisaties om deze ruimte te creëren en maken gezinsgericht beleid. Organisaties en professionals kennen elkaar, leren van en met elkaar, werken vanuit dezelfde uitgangspunten en hebben eenzelfde begrippenkader. Ze kennen de mogelijkheden die er zijn om samen te werken en gegevens te delen."

Advies Waddinxveen			
	Advies	Reactie	Gevolgen voor "Geweld thuis samen aanpakken"
13.1	<i>Maak inzichtelijk wat er op dit moment gebeurt.</i>	De regiovisie is geschreven met als doel om met elkaar te formuleren waar we naar toe willen werken in de komende vijf jaar. Een dergelijke toekomstvisie, laat weinig ruimte om te beschrijven wat er nu aan werk wordt verzet. Bij de actielijnen hebben we getracht te benoemen waar we nu staan en daar waar we naar toe willen.	Geen gevolgen voor de tekst
13.2	Maak inzichtelijk wat er op basis van het beleidsplan "Geweld hoort nergens thuis", concreet gebeurt.	In de bijlage is een uiteenzetting toegevoegd over de activiteiten en plannen die zijn uitgevoerd in lijn met de regiovisie 2019-2023. Voor de leesbaarheid van de regiovisie gaan we niet nader in op de uitwerking van de vorige regiovisie.	Geen gevolgen voor de tekst
13.3	Sluit aan bij de ervaringen van de instellingen, de trends die zij zien.	In het proces richting een nieuwe regiovisie zijn we gestart met een evaluatie met beleidsadviseurs en uitvoeringspartners, zijn er interviews afgenomen om bij hen de trends en belangrijke doelstellingen op te halen. Die informatie is verwerkt in een 1 ^e versie, die nog een keer aan alle beleidsadviseurs en de uitvoerende partners is voorgelegd voor feedback. Alle reacties zijn verwerkt in deze versie.	Hoofdstuk 1 pag. 4: "De visie is opgesteld door een regionale werkgroep <i>bestaande uit een ambtelijke vertegenwoordiging uit Hollands Midden</i> . Als voorbereiding is door de werkgroep gesproken met de belangrijkste partners in de regio. De concepttekst is aan alle organisaties die een rol hebben in de aanpak van huiselijk geweld en aan beleidsambtenaren uit de regio voorgelegd om reacties op te halen. Ook hebben twee ervaringsdeskundigen <i>vanuit het perspectief van slachtoffer en vanuit het perspectief van plegger</i> meegelezen. Alle

			reacties zijn verwerkt in deze versie.”
13.4	Maak een analyse van de oorzaken van huiselijk geweld en kindermishandeling en baseer daar de acties op.	Over de omvang en aard van het probleem hebben we getracht in de infographic een goede weergave te geven. We hebben de oorzaken niet specifiek/ apart opgenomen in de regiovisie. Uiteraard bouwen we voort op de kennis over de oorzaken zoals de onderzoekers zoals Verwey Jonker hebben aangegeven.	Paragraaf 5.2 pag.13-14: “Met het gezin samen wordt aan het begin van een traject een brede verklarende analyse gemaakt van de geweldsdynamiek en onderliggende problematiek. Een goede analyse en het aanpakken van de oorzaken van geweld vormen de rode draad in het oplossen ervan.[..] Op basis van de analyse wordt met het gezin een plan opgesteld met voorwaarden en veiligheidsafspraken om het geweld te stoppen en duurzaam op te lossen. De analyse zorgt ervoor dat we bepaalde geweldspatronen of profielen van geweld herkennen. Zo wordt duidelijk welk van de vijf gezinsprofielen bij huiselijk geweld het meest van toepassing is: intiem terreur, gezin in de stress, langdurige zorg, kindgedrag en opvoedstress en complexe conflictscheidingen (Steketee et al, 2020). [..] Om een goede aansluiting te vinden in het hulpaanbod van verschillende organisaties is het van belang dat de organisaties werken met het model van gefaseerd

			samenwerken aan veiligheid en kunnen duiden in welke fase van het proces zij zich bevinden. Het duiden van de fases is relevant voor het bepalen van de volgende stappen in het proces van het gezin en met elkaar overeenstemming vinden over de prioriteiten.”
13.5	Geef aan hoe de samenwerking tussen zorg- en veiligheidsdomein concreet gestalte kan worden gegeven.	De samenwerking tussen zorg- en veiligheidsdomein zal in het uitvoeringsplan verder uitgewerkt worden. Een mooi voorbeeld is de aanpak van stalking waaraan wordt gewerkt en waarbij het proces van de politie en het proces van Veilig Thuis en de hulporganisaties worden aangesloten.	Geen gevolgen voor de tekst
13.6	Vat ontwikkelingen kort samen en baseer daar de activiteiten op. Voor de praktische uitvoering is dit van belang.	Wat u opmerkt is precies de context waar we mee te maken hebben, namelijk verschillende programma's en tijdlijnen die op elkaar inwerken. Het is een uitdaging voor ons samen met het veld om hier een goede uitwerking aan te geven. We hebben getracht dit zo kort en helder mogelijk weer te geven. Door met elkaar heldere actielijnen en doelen te volgen en deze nader uit te werken in een uitvoeringsplan, achten wij het voldoende helder en duidelijk beschreven.	Geen gevolgen voor de tekst
13.7	Zet in op actieve bekendheid met de meldcode en neem drempels die daarbij gevoeld worden zo veel mogelijk weg.	Het werken met de meldcode is een wettelijke verplichting voor alle professionals in de zorg, welzijn en op scholen en kinderopvang. Er wordt lokaal ingezet op de meldcode en het werken met aandacht functionarissen. Bovenstaande komt terug in het uitvoeringsplan.	Geen gevolgen voor de tekst
13.8	Breng de achtervangfunctie waar ieder voor adviezen en tips terecht kan duidelijk onder bij een instelling en stel daarvoor de benodigde middelen beschikbaar.	Deze adviesfunctie ligt officieel bij Veilig Thuis. Hier kan (anoniem) een casus besproken worden. Vanuit het landelijk programma Toekomstscenario (in de regio:	Geen gevolgen voor de tekst

		Samen Veilig Opgroeien) wordt op dit moment gewerkt aan de uitwerking van een regionaal veiligheidsteam. Hier is expertise beschikbaar op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling. Nadere uitwerking zal vorm krijgen het uitvoeringsplan. Er is druk op de capaciteit van Veilig Thuis. Veilig Thuis heeft, ook in samenwerking met het Landelijk Netwerk, hierop actie ondernomen. We achten het niet passend om een organisatie eigen doelstelling en plannen separaat te vermelden in een regiovisie.	
13.9	Zorg voor een duidelijke structuur tussen instellingen in hun taak huiselijk geweld en kindermishandeling aan te pakken zonder ieders taak over te nemen.	Het werken met 1gezin1plan1regisseur is nadrukkelijk opgenomen en wordt nader gespecificeerd door in deze regiovisie de focus te leggen op de uitwerking van regie. Het gesprek met de uitvoerende partijen is essentieel om nader invulling te geven aan regie en hoe deze in de praktijk moet werken. We zullen dit nadrukkelijk vermelden in het uitvoeringsplan.	Geen gevolgen voor de tekst
13.10	Zorg in de onderlinge afstemming dat deze frustraties zo veel mogelijk worden weggenomen. Ik mis de regie • Ik weet niet wat mijn partners doen • Ik vertrouw er niet op dat ik zaken aan (externe) collega's kan overlaten • Ik mis kennis bij mezelf of anderen over huiselijk geweld en kindermishandeling • Ik reflecteer niet met collega's, en al helemaal niet met netwerkpartners.	Organisaties hebben een belangrijke verantwoordelijkheid in het goed inwerken van professionals, het continu scholen en kennis updaten van hun medewerkers en het bieden van momenten tot reflectie en intervisie. Gemeenten hebben de verantwoordelijkheid om erop toe te zien dat organisaties aan deze kwaliteitsvoorwaarden voldoen. Concrete acties worden opgenomen in het uitvoeringsplan.	Geen gevolgen voor de tekst
Adviesraad Zuidplas			
	Advies	Reactie	Gevolgen voor "Geweld thuis samen aanpakken"
14.1	Omschrijf de in hoofdstuk 5 genoemde doelstellingen concreter. Zonder concrete doelstellingen en het meetbaar maken van resultaten is evalueren en bijsturen onmogelijk.	N.a.v. uw opmerkingen zijn de doelen aangescherpt en de formulering is aangepast. Het nader concretiseren en het meetbaar maken van de resultaten hoort bij de uitwerking van het uitvoeringsplan.	De formulering van elk doel is nagelopen en gewijzigd in hoofdstuk 5.
14.2	Neem bij hoofdstuk 6.2 de concrete doelen op die iedere gemeente moet realiseren.	Hoofdstuk 6.2 gaat over de verantwoordelijkheden van de gemeente en niet over de doelen van de lokale gemeente.	Geen gevolgen voor de tekst

		De concrete doelen worden beschreven in het uitvoeringsplan. Hierin is ook opgenomen wat de lokale verantwoordelijkheden zijn. Iedere gemeente heeft de mogelijkheid om hier keuzes in te maken.	
14.3	Maak een vertaalslag van de resultaten van de inzet uit voorgaand visiedocument op basis van cijfermatige gegevens en bouw hierop voort.	De resultaten van de vorige regiovisie zijn niet op een kwantificeerbare wijze gemeten maar op basis van kwalitatieve gegevens beoordeeld. In het kader van deze regiovisie heeft een weergave van deze cijfers voor de 18 gemeenten wat ons betreft geen toegevoegde waarde voor de uitwerking van de uitgangspunten en het uitvoeringsplan.	Geen gevolgen voor de tekst
14.4	1 gezin 1 plan. Geef een duidelijke analyse waarom 1 gezin 1 plan nog onvoldoende in praktijk werd gebracht. En gebruik de aandachtspunten die hieruit naar voren komen voor het opnieuw inzetten en optimaliseren van deze aanpak.	In de regiovisie kijken we vooral vooruit en volstaan we met de conclusie dat de regie onvoldoende uitgewerkt is in de praktijk en dat daar nu onze focus ligt. In de regio ligt daarom de focus op de uitwerking van regie. Er is al gestart met het uitwerken hiervan. Het gesprek met de uitvoerende partijen is essentieel om nader invulling te geven aan regie en hoe deze in de praktijk moet werken. We zullen dit nadrukkelijk vermelden in het uitvoeringsplan.	Geen gevolgen voor de tekst
14.5	Maak het in schrijvende gevallen mogelijk de bestaande zorg te blijven verlenen door een al bestaande zorgaanbieder, ook als deze niet meer binnen de ruimte van het inkoopkader valt.	Het uitgangspunt is om in schrijvende gevallen, wanneer maatwerk nodig is, gemeenten de ruimte bieden om maatwerk mogelijk te maken. In het budget van de DUVO is financiële ruimte om bij specifieke/ schrijvende casuïstiek maatwerk te kunnen bieden.	Geen gevolgen voor de tekst
14.6	Neem in de visie op welke keuzes worden gemaakt als het noodzakelijk personeel niet of onvoldoende beschikbaar is en wat de gevolgen daarvan zijn voor het realiseren van de doelen.	De regiovisie geeft hieraan richting door prioriteiten te stellen in waar de aandacht moet liggen. Specifiek kunnen we in het uitvoeringsplan keuzes maken in de omvang van de activiteiten en de snelheid waarin we deze inzetten. Op voorhand gaan we er niet van uit dat er een te kort aan personeel zal zijn.	Geen gevolgen voor de tekst
Adviesraad Krimpenerwaard			
	Advies	Reactie	Gevolgen voor "Geweld thuis samen aanpakken"

15.1	<p>Dat de visie start met het wijzen op de wettelijke verplichting (vanuit de Wmo) van het hebben van een regiovisie, vinden wij dan ook geen recht doen aan de problematiek. Deze zin kan wat ons betreft weggelaten worden. Immers, ook zonder wettelijke verplichting hoort er een visie met aanpak te zijn.</p>	<p>U hebt gelijk dat er sprake moet zijn van een visie onder de aanpak van geweld. Echter, doordat er een wettelijke verplichting ligt, wordt er een aparte visie opgemaakt en niet gekozen voor een geïntegreerde visie op het sociaal domein. We kiezen ervoor om het om die reden te laten staan.</p>	<p>Hoofdstuk 1 pag. 4: “Huiselijk geweld is het grootste geweldsprobleem in de Nederlandse samenleving. Om geweld aan te pakken is het noodzakelijk dat er goed wordt samengewerkt. De regiovisie die nu voorligt, moet leiden tot versterking van lokaal en regionaal beleid, waarbij alle partijen hun verantwoordelijkheid kunnen nemen. De gemeenten nemen daarmee de verantwoordelijkheid om, in lijn met de Wmo, zorg te dragen voor een gezamenlijk gedragen visie om het geweld thuis samen aan te pakken!”</p>
15.2	<p>In de visie wordt aangegeven, dat de term huiselijk geweld landelijk gezien het meest wordt gebruikt. Niet al het geweld vindt echter in een huiselijke setting plaats, maar wél is er altijd een relatie tussen slachtoffer en dader (pleger). Zou het daarom niet beter zijn te spreken van relationeel geweld? En waarom wordt er gesproken van “pleger” en in het geval van intieme terreur over “dader”?</p>	<p>De term huiselijk geweld verwijst niet naar een huiselijke setting, maar naar de private relatie tussen slachtoffer en pleger. Relationeel en huiselijk geweld zijn synoniemen, waarbij huiselijk geweld nationaal en internationaal de meest toegepaste term is.</p> <p>De tweede vraag die u stelt gaat over het gebruik van de termen pleger en dader. Het verschil is dat een pleger verdacht wordt van een strafbaar feit en een dader veroordeeld is. De voorkeur is te spreken over plegers in relatie tot slachtoffers, om aan te geven dat het zonder veroordeling is. We hebben de tekst erop nagelopen en gezorgd voor eenduidig gebruik van begrippen.</p>	<p>Is aangepast in de tekst waar van toepassing.</p>
15.3	<p>De leden van de Adviesraad vragen zich af, waarom een nieuw document is opgesteld. In deze voorliggende visie wordt teruggegrepen op beleid dat nog niet of slechts deels is uitgevoerd. Wat is de effectiviteit van het beleid in de afgelopen</p>	<p>Er is bewust gekozen voor het toevoegen van een summier evaluatie van de vorige regiovisie, omdat we in de visie vooruitkijken naar de komende vijf jaar en niet terug. We hebben getracht om alle lopende ontwikkelingen, ook in het verlengde van de vorige</p>	<p>Geen tekstuele aanpassingen</p>

	periode in de regio? Het overzicht uit bijlage 2 vinden wij te summier als evaluatie.	regiovisie vast te houden en door te trekken in de nieuwe visie.	
15.4	De Adviesraad begrijpt waarom de aanpak loopt via Centrumgemeenten. Echter, deze werkwijze zorgt voor een extra bestuurslaag (meer overlegmomenten en delegatie- en mandateringsproblematiek). Er zijn ook argumenten om de taken toe te bedelen aan de gemeenten zelf inclusief bijbehorende financiering. Hoe kan een goede balans gevonden worden tussen de regionale aanpak en de inbreng van de gemeenten zelf?	Een deel van de taken is door het rijk toebedeeld aan centrumgemeenten, waarin met name de taken/voorzieningen zijn opgenomen die een aanpak op grotere schaal vragen. Een voorbeeld hiervan is de vrouwenopvang, die regionale en nationale instroom moet garanderen, en wordt gefinancierd door de centrumgemeente. Het is niet haalbaar om in elke gemeente dezelfde voorzieningen te realiseren. Bepaalde voorzieningen zijn alleen haalbaar en efficiënt als ze een regionale functie hebben. In Midden-Holland wordt er gewerkt aan een betere balans in de regionale taken door als gemeenten te gaan samenwerken middels een gemeenschappelijke regeling.	Geen tekstuele wijzigingen
15.5	Er zijn diverse redenen te bedenken, waarom meldingen achterblijven, zoals angst voor het doen van een valse melding, de veiligheid van de melder en onbekendheid met de meldcode. Graag vragen wij inzet op het wegnemen van het niet-melden.	Er wordt continue gewerkt aan de bekendheid met en de uitvoering van de meldcode door professionals. In het uitvoeringsplan zullen we hier concreet aandacht aan besteden. Voor burgers geldt dat zij geen meldplicht hebben, maar het is zeker wenselijk dat zij bij signalen durven melden. In de regiovisie is opgenomen dat we werken aan het wegnemen van drempels voor inwoners om te melden.	Paragraaf 5.1 pag. 12: <i>“Inwoners weten bij problemen en signalen de weg te vinden en voelen zich veilig genoeg om dit te doen.”</i>
15.6	Regie is een algemeen begrip dat in veel stukken wordt gebruikt. Waar moeten we in dit kader aan denken (bladzijde 13)?	U doelt met de vraag op de alinea waarin de gemeente optreedt als regisseur. In de aanpak en het organiseren van hulpverlening voor doelgroepen treedt de gemeente op als regisseur. Hiermee geeft zij nadere invulling aan het opdrachtgeverschap, waarbij ze organiseert en sturing geeft in de ontwikkelingsrichting die gewenst is.	Paragraaf 6.1 pag. 18: <i>“De gemeente kan hierin een regisserende rol vervullen, bijvoorbeeld door partijen bij elkaar te brengen, samenwerkingsafspraken te faciliteren ten behoeve van een sluitende aanpak en te sturen op verbetering en nieuwe ontwikkelingen.”</i>
15.7	De inzet van de expertise van ervaringsdeskundigen juichen wij toe, maar hoe worden zij op een effectieve manier ingezet? En is er aandacht voor gendersensitief en cultuursensitief werken bij	Wij zullen nader duiden hoe we de expertise van ervaringsdeskundigen effectief kunnen inzetten. Er ligt in ieder geval al voor Hollands Midden een projectplan klaar	Geen tekstuele wijzigingen

	<p>scholing van zowel ervaringsdeskundigen als professionals? Daarnaast worden termen als preventie en vroegsignalering door elkaar gebruikt, terwijl dit twee verschillende soorten acties zijn. Voorlichting over huiselijk/relatieel geweld zou doorlopend gegeven moeten worden op scholen en op bijeenkomsten binnen organisaties voor ouderen.</p>	<p>om meer met ervaringsdeskundigen te gaan werken en precies deze vraag nader uit te werken. In het uitvoeringsplan zullen we cultuursensitief en gendersensitief werken meenemen, en trainingen aanbieden aan professionals én ervaringsdeskundigen. We zijn het met u eens dat preventie en vroegsignalering twee verschillende dingen zijn, waarbij onze focus ligt bij de vroegsignalering van geweld, ten einde escalatie te voorkomen. Onder preventie zou ook de aanpak van drankgebruik, armoede, werkloosheid, etc. vallen en dat valt buiten onze scope.</p>	
15.8	<p>Eén contactpersoon is een mooi streven, maar hoe haalbaar is dit gezien capaciteitsproblemen en uitval/verloop van personeel in het sociaal domein?</p>	<p>Bij het organiseren van de afspraken op 1G1P1R zullen we aandacht moeten geven aan de beschikbaarheid van de contactpersoon of regisseur en hoe we de continuïteit kunnen borgen. Uitgaande van wisselingen door uitval en verloop van personeel, moeten we oplossingen bedenken voor die continuïteit, ook als dat niet dezelfde persoon kan zijn.</p>	<p>Toevoeging paragraaf 5.2 pag. 13: “Ten slotte lopen professionals vaak tegen wachtlijsten aan wanneer zij specialistische zorg willen inzetten en hebben de meeste organisaties te maken met personele krapte. Dit zorgt ervoor dat niet altijd de juiste hulp op het gevraagde moment kan worden ingezet.”</p>
15.9	<p>Tot slot benadrukt de Adviesraad het belang van het waarborgen van de privacy voor alle betrokkenen die met deze zeer ernstige problematiek te maken krijgen.</p>	<p>Dank voor de alertheid. Het is juist dat de organisaties en gemeenten zich uitermate goed bewust zijn van de AVG eisen om de privacy te beschermen en er moet een nauwkeurig weging plaatsvinden als de veiligheid in het geding is. Het is zoeken naar een balans, waarbij uitwisseling de samenwerking ten goede komt, en dit in alle zorgvuldigheid gebeurt. Een oplossing is gelegen in het praten mét de betrokken en niet over.</p>	<p>Geen tekstuele wijzigingen</p>

GEWELD THUIS SAMEN AANPAKKEN

Regiovisie Aanpak Huiselijk Geweld
Hollands Midden 2024 - 2028

Geweld thuis samen aanpakken

Regiovisie aanpak huiselijk geweld Hollands Midden 2024-2028

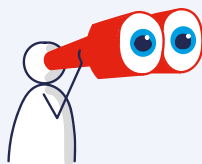
Centrale ambitie

Huiselijk geweld

Voorkomen

Zo vroeg mogelijk signaleren

Adequaat reageren en duurzaam stoppen

Regio Hollands Midden

Uitgangspunten

Elkaars expertise vertrouwen

Doen wat nodig is

Praten mét betrokkenen

Het gezin staat centraal

Inzetten ervaringsdeskundigen

Werken volgens een gezamenlijke visie

Actielijnen

Preventie en vroegsignalering

Samenwerken en duurzaam oplossen

Specifieke aandacht

- Gendergerelateerd geweld
- Ouderenmishandeling
- Complexe scheidingen

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4	6. Taak en rol van de gemeenten	18
2. Huiselijk geweld	5	6.1. Rollen van gemeenten	18
2.1. De definitie	5	6.2. Verantwoordelijkheden in de aanpak huiselijk geweld	18
2.2. Omvang en aard van het probleem	6	6.3. Uitvoeringsplan	19
3. Terugblik en landelijke ontwikkelingen	8	6.4. Financiën	19
3.1. Terugblik	8	6.5. Evaluatie en terugkoppeling	20
3.2. Landelijke ontwikkelingen	8	Bronnen	21
4. Centrale ambitie en uitgangspunten	10	Bijlage 1: Begrippenlijst	23
4.1. Centrale ambitie	10	Bijlage 2: Terugblik Regiovisie geweld hoort nergens thuis	
4.2. Uitgangspunten	10	2019-2023	24
5. Actielijnen regiovisie	11		
5.1. Preventie en vroegsignalering	11		
5.2. Samenwerken en duurzaam oplossen	12		
5.3. Specifieke aandacht	14		

1. Inleiding

Huiselijk geweld is het grootste geweldsprobleem in de Nederlandse samenleving. Om geweld aan te pakken is het noodzakelijk dat er goed wordt samengewerkt. De regiovisie die nu voorligt, moet leiden tot versterking van lokaal en regionaal beleid, waarbij alle partijen hun verantwoordelijkheid kunnen nemen. De gemeenten nemen daarmee de verantwoordelijkheid om, in lijn met de Wmo, zorg te dragen voor een gezamenlijk gedragen visie om het geweld thuis samen aan te pakken!

Gezamenlijke voorbereiding

Deze *Regiovisie Aanpak Huiselijk Geweld Hollands Midden 2024 - 2028* bouwt voort op de *Regiovisie Geweld hoort nergens thuis 2019-2023*. Er is gekozen voor een termijn van vijf jaar, zodat de regio de tijd heeft om te werken aan de ambities uit de regiovisie en voldoende tijd kan nemen voor de uitwerking van het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. Het is een richtinggevend document met beleidsdoelen en ambities die passen bij de aanpak in regio Hollands Midden en die aansluiten bij de landelijke ontwikkelingen.

De visie is opgesteld door een regionale werkgroep bestaande uit een ambtelijke vertegenwoordiging uit Hollands Midden. Als voorbereiding is door de werkgroep gesproken met de belangrijkste partners in de regio. De concepttekst is aan alle organisaties die een rol hebben in de aanpak van huiselijk geweld en aan beleidsambtenaren uit de regio voorgelegd om reacties op te halen. Ook hebben twee ervaringsdeskundigen vanuit het perspectief van slachtoffer en vanuit het perspectief van pleger meegelezen. Alle reacties zijn verwerkt in deze versie.

De *Regiovisie Aanpak Huiselijk Geweld Hollands Midden 2024 - 2028* wordt, na inspraak door gemeenten (zienswijze) en betrokken organisaties, vastgesteld door de centrumgemeenten Leiden en Gouda. Na vaststelling van de visie wordt een uitvoeringsplan opgesteld.

Leeswijzer

Eerst wordt het probleem van huiselijk geweld geschetst (hoofdstuk 2). Dan wordt de verbinding gelegd met aandachtspunten uit de vorige regiovisie en met landelijke ontwikkelingen (hoofdstuk 3). Vervolgens komt de centrale ambitie met uitgangspunten voor de aanpak huiselijk geweld aan bod (hoofdstuk 4). Dit is de kern van deze regiovisie. In hoofdstuk 5 worden de ambities benoemd in drie actielijnen. Ten slotte beschrijft hoofdstuk 6 de rol van gemeenten. Elk onderwerp wordt ingeleid met een beschrijving en vervolgens wordt een schets gegeven van de huidige en gewenste situatie in de regio.

2. Huiselijk geweld

2.1. De definitie

Huiselijk geweld gaat om geweld dat in de huiselijke kring of binnen iemands persoonlijk netwerk plaatsvindt. Geweld wordt gepleegd door een (ex-)partner, familielid, (huis)vriend of kennis. Er kunnen meerdere plegers zijn en het geweld kan wederzijds zijn. Het kan hierbij gaan om fysiek geweld, psychisch geweld, seksueel geweld, verwaarlozing en financieel misbruik. Huiselijk geweld kan digitaal plaatsvinden, bijvoorbeeld door online lastigvallen, afluisteren, (digitale) stalking, grooming, sextortion, shame sexting, identiteitsfraude, wraakporno en financieel misbruik. Het woord 'huiselijk' verwijst dus niet naar de locatie van het geweld, maar naar de persoonlijke relatie tussen pleger(s) en slachtoffer(s).

Om aan te geven binnen welke relatie het geweld plaatsvindt, wordt er gesproken over (ex)partnergeweld, kindermishandeling (waartoe ook het getuige zijn van partnergeweld behoort), ouderenmishandeling, kind-oudermishandeling, en (er is overlap met) eegerelateerd geweld. Huiselijk geweld kan ernstige schade berokkenen in de vorm van fysiek letsel (soms met de dood tot gevolg) en psychische problematiek. Er is groot risico op herhaling van geweld en op intergenerationele overdracht. We spreken daarom over het doorbreken van patronen van geweld.

Er wordt regelmatig gesproken van *geweld in afhankelijkheidsrelaties*: vormen van geweld waarbij het slachtoffer – om welke reden dan ook – afhankelijk is van de geweldpleger en over onvoldoende mogelijkheden beschikt om de ongelijke machtssituatie te doorbreken. Onder deze definitie valt geweld binnen persoonlijke relaties, maar ook geweld dat wordt gepleegd door mensen die een (soms ongeschreven) gezaghebbende rol hebben, zoals trainers, leerkrachten, professionals of mensen met een bepaalde status (bijvoorbeeld in situaties van mensenhandel of werkrelaties).

Het begrip *gendergerelateerd geweld* wordt gebruikt als geweld mensen van een bepaalde sekse onevenredig vaak raakt of geweld waarbij (afkeer van) gender een rol speelt in het ontstaan en voortduren van het geweld. Het is een koepelbegrip waaronder vele vormen van geweld vallen, zoals seksisme, discriminatie, seksueel grensoverschrijdend gedrag, intieme terreur, gedwongen huwelijken, genitale verminking, mensenhandel, femicide en geweld tegen trans-, non-binaire en intersekse personen. Gendergerelateerd geweld raakt alle mensen, maar in meerdere mate vrouwen en LHBTIQ+ personen. Gendergerelateerd geweld heeft zijn oorsprong in sociaal-culturele opvattingen over rollen die mannen en vrouwen in een samenleving innemen. Vrouwen worden daardoor onevenredig vaak getroffen door gendergerelateerd geweld, met name in de ernstige vormen intieme terreur, femicide en seksueel geweld en uitbuiting.

Deze verschillende begrippen *huiselijk geweld*, *gendergerelateerd geweld* en *geweld in afhankelijkheidsrelaties* overlappen elkaar, maar zijn toch verschillend. Deze regiovisie richt zich specifiek op geweldssituaties waarbij sprake is van een persoonlijke relatie tussen slachtoffer(s) en pleger en waarbij het geweld onderdeel is geworden van de relatiedynamiek. We hanteren daarom de term **huiselijk geweld**, die landelijk en internationaal ook het meest gebruikt wordt.

Hieronder valt dus ook kindermishandeling, waar apart aandacht voor moet zijn. In de regiovisie wordt gesproken over gezinnen. Hiermee worden alle verschillende vormen bedoeld: partners met en zonder kinderen, samenwonend of apart, relaties met oudere ouders enzovoorts. Nadrukkelijk gaat het niet alleen om gezinnen met kinderen: de aanpak huiselijk geweld is bedoeld voor alle inwoners.

In de vorige regiovisie was specifiek aandacht voor mensenhandel. Gemeenten zijn nu verplicht een aanpak mensenhandel vast te stellen. Daarom is mensenhandel, buiten de uitbuitingsvorm die binnen persoonlijke relaties plaatsvindt, in deze regiovisie geen specifiek aandachtsveld.

2.2. Omvang en aard van het probleem

Omvang van het probleem uit onderzoek

9% >16 was slachtoffer van **huiselijk geweld** de afgelopen 12 maanden (2022). CBS, 2023
(Vergelijkbaar met 2020)

33% als **verbale agressie** meegeteld wordt.

6% slachtoffer van **structureel huiselijk geweld** (verbale agressie niet meegeteld).

Bijna een kwart van alle dodingen in Nederland betreft **partnerdoding**. In 83% gaat het om een vrouwelijk slachtoffer. Aarten & Liem, 2022

Vrouwen zijn vaker slachtoffer van **(ex-)partnergeweld** dan mannen: **25%** had te maken met lichamelijk of seksueel geweld door ex-partner.

FRA (European Union Agency for Fundamental Rights), 2014.

6% van de mannen en **22%** van de vrouwen heeft **seksueel geweld** meegemaakt. Rutgers, 2017

Per jaar wordt ongeveer **3%** van de kinderen slachtoffer van **kindermishandeling**. Dit wordt gezien als ondergrens.

Alink et al, 2018

Huiselijk geweld in regio Hollands Midden Cijfers Veilig Thuis (2022)

4785 adviezen

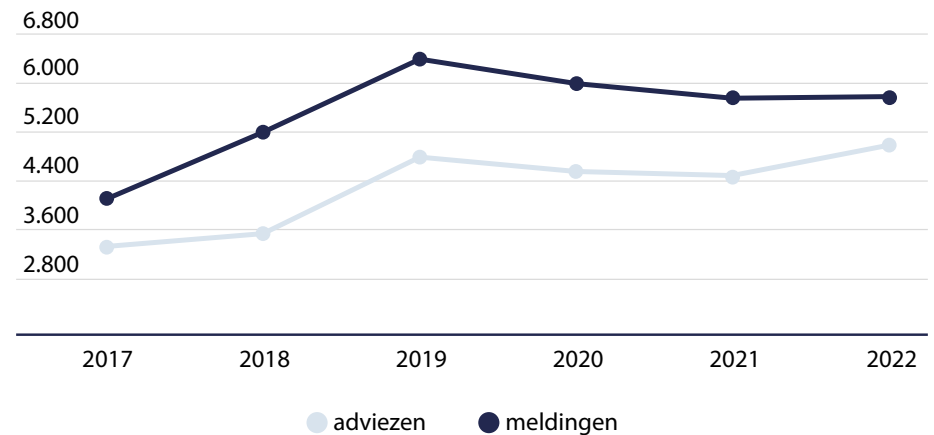

5740 meldingen

35,2% hermeldingen (landelijk 38,4%)

Trend adviezen en meldingen Veilig Thuis in Hollands Midden

Aard van het geweld bij meldingen Veilig Thuis

Cijfers Een gezonder Hollands Midden

9% was ooit slachtoffer van huiselijk geweld in Hollands Midden (2020)

18% van de jongvolwassenen geeft aan ooit thuis mishandeld te zijn (2022)

123 huisverboden in Hollands Midden in 2022

5,6% van de 65-plussers geeft in 2020 aan het afgelopen jaar mishandeld te zijn

Overige landelijke cijfers

Jaarlijks ongeveer **3.500 kinderen** betrokken bij **conflict-scheiding** van hun ouders in Nederland. *Rijksoverheid*

De politie registreerde in 2022 **594** complexe zaken waarbij mogelijk sprake was van **eergerelateerd geweld**. Er waren zeven dodelijke slachtoffers. *LEC EEG, 2023*

Er wonen in Nederland naar schatting bijna **41.000 vrouwen** die een **besnijdenis** hebben ondergaan. *Pharos*

Gevolgen van huiselijk geweld (wetenschappelijk onderzoek)

Ongeveer **40%** van de kinderen die geweld meemaakt, krijgt traumatische klachten. *NJI*

1/3 kinderen die slachtoffer is geweest van kindermishandeling gebruikt later zelf geweld. *Verwey-Jonker, 2020*

3. Terugblik en landelijke ontwikkelingen

3.1. Terugblik

De *Regiovisie Huiselijk Geweld 2024 - 2028* bouwt voort op de *Regiovisie 2019-2023*. Deze is opgesteld kort na de start van het landelijk programma *Geweld hoort Nergens Thuis*. Veel van de doelstellingen zijn tot uitvoering gebracht. Zo startte de multidisciplinaire aanpak voor structureel ernstig geweld (MDA++) en zijn door de komst van het Zorg- en Veiligheidshuis partijen dichter bij elkaar gebracht. Alle lokale teams werden en worden getraind in het werken volgens de 'visie gefaseerd samenwerken aan veiligheid' en er was veel aandacht voor de nieuwe meldcode. De samenwerkingsafspraken tussen Veilig Thuis en lokale teams zijn afgelopen jaar met alle betrokken partijen geëvalueerd en vastgesteld. In bijlage 2 staat een meer uitgebreide terugblik.

Tegelijkertijd vragen sommige ambities uit de vorige regiovisie nog aandacht. Zo is het werken volgens *1 Gezin 1 Plan 1 Regisseur* nog onvoldoende in de praktijk gebracht. In een aantal sectoren worden nog drempels ervaren bij het werken met de meldcode. Daarnaast vraagt samenwerking in de aanpak van huiselijk geweld voortdurende aandacht. Deze onderwerpen krijgen daarom opnieuw een plek in deze nieuwe visie.

3.2. Landelijke ontwikkelingen

Er zijn verschillende landelijke programma's en ontwikkelingen die nauw samenhangen met de aanpak van huiselijk geweld. Deze ontwikkelingen zijn ook van belang voor de regionale aanpak. De belangrijkste worden hieronder kort weergegeven.

'Geweld hoort nergens thuis' en 'Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming'

In de afgelopen jaren was het programma *Geweld hoort Nergens Thuis* zowel landelijk als regionaal leidend in de ontwikkeling van de aanpak huiselijk geweld.

Daarin stonden 3 actielijnen centraal:

1. Eerder en beter in beeld
2. Stoppen en duurzaam oplossen
3. Aandacht voor specifieke groepen

Dit programma is in 2022 opgegaan in het *Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming*.

Het Toekomstscenario heeft de ambitie om fundamenteel anders te gaan werken. De bescherming van gezinnen met kinderen en huishoudens zonder kinderen wordt meer gezins- of systeemgericht, eenvoudiger, lerend en transparanter ingericht. Het Toekomstscenario richt zich op kinderen en gezinnen (0-100) waar sprake is van onveiligheid, waarbij ook aandacht is voor de ontwikkelingsbedreiging van kinderen. Dit vraagt om een integrale aanpak met oog voor problematiek van alle gezinsleden op diverse leefgebieden. Hierbij is het doel dat er een vast gezicht is voor het gezin, dat langdurig bij hen betrokken blijft en in samenspraak met het gezin noodzakelijke zorg voor gezinsleden coördineert. Belangrijk uitgangspunt hierbij is dat de regie zoveel mogelijk bij het gezin zelf ligt en dat wordt uitgegaan van de leefwereld van het gezin.

In zowel Midden-Holland als Holland Rijnland wordt op dit moment gewerkt aan de implementatie van het Toekomstscenario. Beide regio's volgen hierin voorlopig een eigen pad. Tussen de twee regio's is echter wel veel afstemming, zodat de aanpak op elkaar blijft aansluiten en we op termijn tot één visie en aanpak kunnen komen.

Overige raakvlakken

Naast het *Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming* zijn er andere landelijke programma's en ontwikkelingen die raken aan de aanpak van huiselijk geweld. De ontwikkelagenda *Veiligheid Voorop* is opgesteld om samenwerking tussen justitiepartners en Veilig Thuis bij de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling te verbeteren. Veilig Thuis, Politie, Openbaar Ministerie, Raad voor de Kinderbescherming en Reclassering vormen een lerend netwerk voor casussen waar zorg en straf samenkomen.

Ook is de *Hervormingsagenda Jeugd* in 2023 landelijk vastgesteld. Deze bevat een groot pakket afspraken om de jeugdzorg te verbeteren en financieel houdbaar te maken. Er wordt onder andere structureel geïnvesteerd in de kwaliteit en effectiviteit van de jeugdhulp en bepaalde specialistische zorg gaat regionaal ingekocht worden. Daarnaast wordt er ingezet op het versterken van lokale teams en het stimuleren van collectieve voorzieningen. In de Hervormingsagenda Jeugd wordt nadrukkelijk de verbinding gelegd met het *Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming*.

In januari 2023 is het *Nationaal Actieprogramma Seksueel Grensoverschrijdend Gedrag en Seksueel Geweld* gepresenteerd. Dit is een meerjarige brede aanpak om seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld te voorkomen en aan te pakken. Het programma beoogt een cultuurverandering in de hele samenleving.

De *beweging van 0* is landelijk en ook in onze regio ingezet om het aantal uithuisplaatsingen terug te dringen. De beslissing om tot een uithuisplaatsing over te gaan heeft ingrijpende gevolgen en kan voor het kind zelfs traumatisch zijn, vanwege de breuk in de ouder-kindrelatie. Onderzoek laat zien dat een uithuisplaatsing lang niet altijd succesvol is (Richtlijnen Jeugdhulp en Jeugdbescherming, 2023). Gerichte interventies in het gezin kunnen ouders de nodige ondersteuning bieden, waardoor kinderen thuis kunnen opgroeien. Daarbij gaat het om wat voor dat gezin goed genoeg is.

Een andere belangrijke ontwikkeling is dat het belang van ervaringsdeskundigheid breed wordt onderschreven. Ook in deze regio is hier een begin mee gemaakt en willen we de inzet van ervaringsdeskundigen verder ontwikkelen.

Ten slotte is er aandacht voor gendergerelateerd geweld. Hiermee worden vormen van geweld bedoeld op grond van afkeur van geslacht, genderidentiteit, seksuele oriëntatie of genderexpressie. In de praktijk wordt het geweld vooral gericht tegen vrouwen en tegen mensen die zich niet gedragen zoals de genderrol voorschrijft, bijvoorbeeld homoseksuele mannen of transgenderpersonen.

4. Centrale ambitie en uitgangspunten

4.1. Centrale ambitie

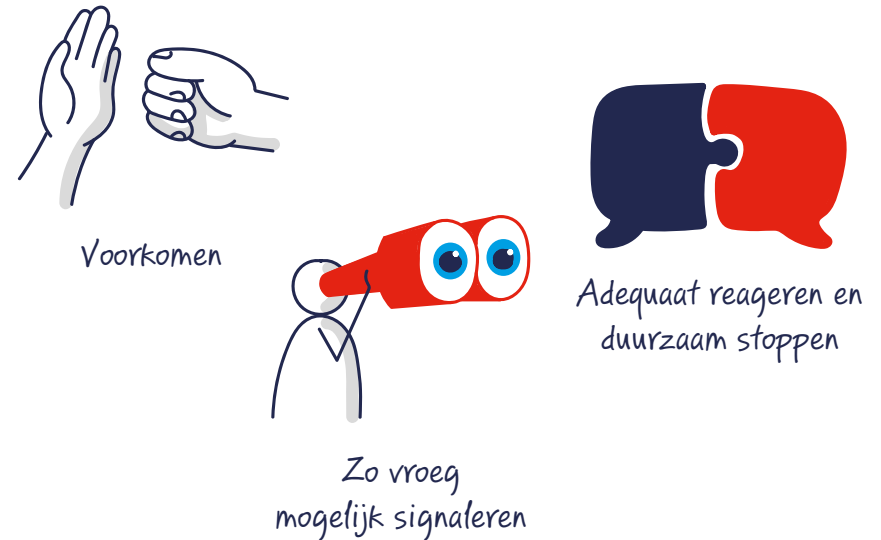
De centrale ambitie van deze regiovisie is huiselijk geweld voorkomen of zo vroeg mogelijk signaleren en adequaat reageren. Door het geweld zo snel mogelijk en duurzaam te stoppen, wordt schade beperkt en herstel bevorderd. Daarmee ontstaan nieuwe ontwikkelkansen.

Vanzelfsprekend krijgen kinderen speciale aandacht, omdat zij extra kwetsbaar zijn en door huiselijk geweld in hun ontwikkeling bedreigd worden. De rol van ouders en verzorgers is daarbij van essentieel belang. Om tot een adequate (waar nodig domein overstijgende) oplossing te komen, moet breed aandacht zijn voor alle leden van het gezin, het gezinssysteem als geheel en de mensen die om het gezin heen staan.

4.2. Uitgangspunten

In de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling werken alle partijen volgens de volgende uitgangspunten:

- Elkaars expertise vertrouwen; samen komen we verder.
- Verantwoordelijkheid nemen; doen wat nodig is, proactief en in samenwerking met andere domeinen.
- Altijd praten mét betrokkenen en netwerk. Niet óver.
- Betrokkenen voelen zich gehoord en geholpen. Daarmee staat het gezin centraal en sluit hulp daarop aan.
- Inzetten ervaringsdeskundigen.
- Werken volgens de visie gefaseerd samenwerken aan veiligheid en een gezamenlijke visie op gezinsgericht werken en op regie.

5. Actielijnen regiovisie

Aan de centrale ambitie en uitgangspunten wordt in de regio Hollands Midden invulling gegeven via drie actielijnen:

- Preventie en vroegsignalering
- Samenwerken en duurzaam oplossen
- Specifieke aandacht

5.1. Preventie en vroegsignalering

Voorkomen is beter dan genezen. Daarom zijn preventie en vroegsignalering van groot belang in de aanpak van huiselijk geweld. Preventie richt zich op het voorkomen van huiselijk geweld, door extra aandacht voor de verschillende risicofactoren die huiselijk geweld in de hand kunnen werken, en de beschermende factoren die dit kunnen voorkomen. Daarnaast is vroegtijdig signaleren van belang om escalatie van onveilige situaties te voorkomen. Het gaat dan ook over signaleren van risicofactoren die kunnen bijdragen aan (het ontstaan van) geweld, zoals eerdere ervaringen met huiselijk geweld, armoede, schulden, verslaving, trauma, licht verstandelijke beperking, psychische problematiek of andere problematiek die tot spanningen en geweld kunnen leiden. Huiselijk geweld komt in alle lagen van de bevolking voor. Ook dierenmishandeling kan wijzen op mogelijk huiselijk geweld.

Huidige situatie

Preventie en vroegsignalering van huiselijk geweld begint met bewustwording en het bespreekbaar maken van het thema. Gemeenten zien dat ze een rol hebben in het doorbreken van het taboe dat nog steeds heerst rondom huiselijk geweld. Er is op dit moment al aandacht voor preventie. Zo sluiten gemeenten en organisaties aan bij landelijke campagnes. Ook is er aandacht voor opvoedondersteuning en goede voorlichting aan ouders, waarmee onveiligheid mogelijk voorkomen kan worden. Het programma 'Kansrijke Start' is hiervan een voorbeeld en heeft tot doel om met gerichte ondersteuning jonge kinderen een goede start in het leven te geven. Gemeenten werken tevens aan het voorkomen van financieel misbruik

van ouderen. Momenteel is er in de samenleving een gesprek gaande over 'hoe we met elkaar omgaan'. Vragen zoals 'wat is acceptabel gedrag en wat niet' en 'wat is grensoverschrijdend gedrag' zijn actueel door onder andere de #MeToo beweging en onthullingen. Deze vragen raken ook aan hoe er binnen een relatie met elkaar wordt omgegaan. Ten slotte is er nog niet altijd aandacht voor de verbinding tussen stress als gevolg van bestaanonzekerheid en onveiligheid in een gezin.

Huiselijk geweld blijft vaak lang verborgen voor de buitenwereld. Er is veelal sprake van schaamte of angst om de kinderen kwijt te raken. Ook geven slachtoffers aan niet de weg te weten wanneer zij eenmaal de stap durven te zetten om zelf hulp te vragen. Om professionals te helpen adequaat te reageren bij signalen van huiselijk geweld geldt sinds 2013 de Wet verplichte meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling. De wet verplicht bepaalde professionals om de stappen van de meldcode te gebruiken bij vermoedens van huiselijk geweld. De afgelopen jaren is veel aandacht geweest voor de verbeterde meldcode. Tegelijkertijd ervaren organisaties regelmatig drempels om signalen met betrokkenen te bespreken, omdat ze vrezen de vertrouwensrelatie te schaden. Ook komen er nog weinig signalen binnen bij Veilig Thuis vanuit organisaties die gezinnen zien voordat problemen zijn geëscaleerd. Signaleren blijft dus een aandachtspunt.

Gewenste situatie

Preventie

In de gewenste situatie dragen gemeenten bij aan bewustwording over geweld, rolpatronen en verwachtingen door het ondersteunen van landelijke campagnes en door lokaal aandacht te vragen voor deze onderwerpen. Dit zal pas op de langere termijn effect hebben en vraagt om een lange adem om in de toekomst huiselijk geweld zoveel mogelijk te voorkomen en het taboe daarop te doorbreken. Daarbij is nadrukkelijk aandacht voor voorlichting aan kinderen en jongeren. Ook is duidelijk belegd welke organisaties voorlichting geven aan inwoners over

bijvoorbeeld opvoeden. Ten slotte is aandacht voor bewustwording over wat 'gezonde relaties' zijn. Belangrijk is dat inwoners zich veilig genoeg voelen om contact te leggen met Veilig Thuis of een hulpverlenende organisatie. Uit onderzoek blijkt dat schulden en geldzorgen een negatieve invloed hebben op het welbevinden van mensen en geregeld leiden tot onveiligheid. Daarom is samenwerking tussen het zorg- en veiligheidsdomein en organisaties die zich bezighouden met financiële problematiek en armoedebeleid belangrijk. Gemeenten leggen actief de relaties tussen lokale teams en Werk & Inkomen en schuldhulpverlening, zodat zij samen kunnen zoeken naar maatwerkoplossingen.

Vroegsignalering

Om escalatie te voorkomen is vroegsignalering van belang. Er zijn verschillende organisaties die gezinnen regelmatig zien waardoor zij een signalerende rol kunnen vervullen. Denk aan lokale teams, onderwijs, geboortezorg, jeugdgezondheidszorg, huisartsen, kinderopvang en de welzijnssector. Deze professionals zijn deskundig om te signaleren, de stappen van de meldcode te volgen en het gesprek aan te gaan. Ze kennen signalen en risicofactoren die kunnen bijdragen aan (het ontstaan van) geweld. Daarbij weten zij Veilig Thuis te vinden als adviesorgaan en voelen ze zich door Veilig Thuis gesteund. Iedereen kan een signalerende functie vervullen, hoe kort iemand ook gezien wordt. Het helpt hierbij als gemeentemedewerkers die publiekscontact hebben een training krijgen in het signaleren en bespreekbaar maken van signalen die kunnen wijzen op huiselijk geweld. Ten slotte is dierenmishandeling een mogelijke indicatie van huiselijk geweld. Hulpverleners, dierenartsen en organisaties betrokken bij dierenwelzijn zijn zich hiervan bewust en weten welke stappen ze bij signalen moeten ondernemen.

Het goede gesprek met betrokkenen en het inzetten van hulp is het belangrijkste. Melden is een middel en geen doel op zich. Als het niet lukt om met behulp van advies verandering te bereiken in het gezin, dan zijn experts beschikbaar om mee te lopen en net dat zetje te geven dat nodig is. Er is voldoende laagdrempelige hulp die aansluit bij de leefwereld van het gezin, en het gezin voelt zich gehoord en geholpen.

Doelen samengevat

1. Gemeenten zijn aangesloten bij landelijke bewustwordingscampagnes om het taboe op geweld te doorbreken en er is lokaal aandacht voor het onderwerp. Hierdoor zijn bewustwording en deskundigheid verbeterd.
2. De samenwerking tussen veiligheidspartners en lokale teams en partijen die zich bezighouden met bestaanszekerheid en preventie is goed en biedt mogelijkheden tot maatwerkoplossingen.
3. Professionals met direct gezinscontact kennen de risicofactoren van huiselijk geweld en kindermishandeling. Zij kunnen dit signaleren en bespreekbaar maken voordat de problematiek escaleert. Ze gebruiken hierbij de meldcode.
4. Inwoners weten bij problemen en signalen de weg te vinden en voelen zich veilig genoeg om dit te doen.

5.2. Samenwerken en duurzaam oplossen

Huidige situatie

Bij huiselijk geweld is het van belang dit geweld zo snel mogelijk te stoppen en duurzaam op te lossen. In Hollands Midden werken gemeenten en partners samen aan veiligheid, door het terugdringen van risico's en aandacht voor herstel van opgelopen schade van leden van een huishouden. Dit doen ze volgens de visie 'gefaseerd samenwerken aan veiligheid'. In Hollands Midden is het werken volgens *1 Gezin 1 Plan 1 Regisseur* (1G1P1R) de norm. Het doel hiervan is een sluitende samenwerking.

Op dit moment is er nog onvoldoende sprake van aandacht voor alle gezinsleden. Gezinnen voelen zich te weinig gehoord en geholpen en moeten hun verhaal meerdere keren aan verschillende partijen vertellen. De betrokken domeinen veiligheid, zorg en jeugd zijn nog niet optimaal met elkaar verbonden. Een gezin wordt niet altijd beschouwd als één geheel, want hulp en interventies aan jeugd en volwassenen zijn gescheiden, waarbij onvoldoende aandacht is voor de volwassenenproblematiek in gezinnen. Deze scheiding is er zowel op uitvoerings- als op beleidsniveau en financieel. Ook sluiten lokale en regionale hulp niet altijd goed op elkaar aan en werken partners nog veel naast en na elkaar, in plaats van met elkaar. Hierdoor ontstaat een soort estafette-aanpak. Professionals werken

daarin vaak binnen de kaders van hun opdracht en eigen organisatie en krijgen niet altijd de ruimte om te doen wat nodig is. Hoewel werken volgens 1G1P1R de norm is, blijkt dit in de praktijk lastig en verstaat niet iedereen hetzelfde onder het begrip 'regie'. Ook wordt een casus soms te snel afgesloten, waardoor het geweld niet duurzaam stopt en Veilig Thuis opnieuw betrokken wordt. In sommige gezinnen is langdurige regie nodig en die is vaak niet beschikbaar. Ten slotte lopen professionals vaak tegen wachtlijsten aan wanneer zij specialistische zorg willen inzetten en hebben de meeste organisaties te maken met personele krapte. Dit zorgt ervoor dat niet altijd de juiste hulp op het gevraagde moment kan worden ingezet.

Gewenste situatie

Het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming wil antwoord geven op de problemen die hierboven geschetst zijn. In de gewenste situatie is hulp aan gezinnen waar onveiligheid speelt vereenvoudigd. Met het gezin samen wordt aan het begin van een traject een brede verklarende analyse gemaakt van de geweldsdynamiek en onderliggende problematiek. Een goede analyse en het aanpakken van de oorzaken van geweld vormen de rode draad in het oplossen ervan. Vaak zijn er meerdere oorzaken die tot geweld leiden, denk aan onverwerkt trauma, psychische problematiek, verslaving, (licht) verstandelijke beperking, afhankelijkheid door genderpatronen, onmacht over opvoeding of stress door schulden. De analyse wordt gebruikt door alle organisaties die met het gezin werken. Zo hoeven gezinnen niet telkens opnieuw hetzelfde verhaal te vertellen en hoeven professionals niet opnieuw tijd te steken in iets dat al is gedaan.

Op basis van de analyse wordt met het gezin een plan opgesteld met voorwaarden en veiligheidsafspraken om het geweld te stoppen en duurzaam op te lossen. De analyse zorgt ervoor dat we bepaalde geweldspatronen of profielen van geweld herkennen. Zo wordt duidelijk welk van de vijf gezinsprofielen bij huiselijk geweld het meest van toepassing is: *intiem terreur, gezin in de stress, langdurige zorg, kindgedrag en opvoedstress en complexe conflictscheidingen* (Steketee et al, 2020). In elk profiel staat andere problematiek op de voorgrond die om een

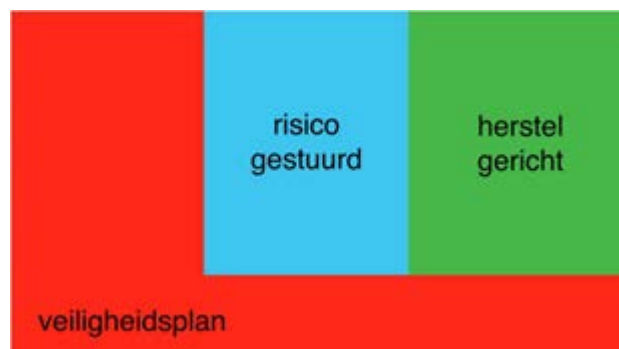
specifieke aanpak vraagt. De profielen sluiten elkaar niet uit en kunnen in de praktijk in elkaar overlappen. Het herkennen van het profiel helpt bij het begrijpen wat er speelt en het in samenwerking het probleem aan te pakken.

In het gezinsplan worden prioriteiten gesteld met het meest passende gezinsprofiel in beeld, zodat het plan haalbaar en uitvoerbaar is voor het gezin. Er is daarbij aandacht voor persoonlijke competenties, vaardigheden en overtuigingen van alle betrokkenen. Voor alle gezinsleden is er een duidelijke contactpersoon. Deze contactpersoon coördineert de hulp aan alle leden van het gezin, ongeacht hun rol in het geweld. Het gezin heeft hierbij zoveel mogelijk de regie en voelt zich gehoord en geholpen. De contactpersoon blijft langdurig bij het gezin totdat het structureel veilig genoeg is. Het duurzaam oplossen van huiselijk geweld is nodig om intergenerationeel geweld te voorkomen en dit is een kwestie van een lange adem.

De contactpersoon en het gezin staan er niet alleen voor, maar de partijen om het gezin heen dragen samen de verantwoordelijkheid voor het stoppen en duurzaam oplossen van geweld. Zij laten een gezin niet los als het moeilijk wordt. Zo werken ze volgens *1 Gezin 1 Plan 1 Regisseur*, waarbij duidelijke afspraken zijn gemaakt over het voeren van regie. De samenwerking gaat uit van doen wat nodig is. Professionals dienen de ruimte te krijgen van hun organisaties en dat kan betekenen dat organisaties eigen structuren en afspraken die belemmerend kunnen werken herzien.

Ervaringsdeskundigen kunnen organisaties en gemeenten hierbij adviseren. Gemeenten faciliteren organisaties om deze ruimte te creëren en maken gezinsgericht beleid. Organisaties en professionals kennen elkaar, leren van en met elkaar, werken vanuit dezelfde uitgangspunten en hebben eenzelfde begrippenkader. Ze kennen de mogelijkheden die er zijn om samen te werken en gegevens te delen. Het Toekomstscenario voorziet ook in een regionaal veiligheidsteam met expertise op het gebied van veiligheid. Als de landelijke regelgeving over de samenstelling van deze teams bekend is worden deze in de regio opgezet.

Om een goede aansluiting te vinden in het hulpaanbod van verschillende organisaties is het van belang dat de organisaties werken met het model van gefaseerd samenwerken aan veiligheid en kunnen duiden in welke fase van het proces zij zich bevinden. Het duiden van de fases is relevant voor het bepalen van de volgende stappen in het proces van het gezin en met elkaar overeenstemming vinden over de prioriteiten.

Figuur 1 Gefaseerde ketensamenwerking. (Vogtländer & Van Arum, 2016)

Doelen samengevat:

1. Samen met elk gezin is een gezamenlijke analyse gemaakt van de geweldsdynamiek en onderliggende problematiek. Deze is leidend voor alle betrokken partijen.
2. Gezinnen hebben een contactpersoon, die zo lang als nodig is bij dit gezin blijft.
3. Op basis van de analyse is er voor elk gezin een plan gemaakt voor het stoppen en duurzaam oplossen van geweld. We laten geen gezin los zonder oplossing of perspectief. De organisaties die op onderdelen van dit plan een rol hebben, doen wat nodig is en krijgen de ruimte om dit te doen van gemeenten.
4. Gezamenlijke deskundigheidsbevordering en kennisuitwisseling (binnen en buiten het eigen domein) is op gemeentelijk en regionaal niveau gerealiseerd.

5.3. Specifieke aandacht

Het is van belang om apart aandacht te besteden aan vormen van geweld die specifieke kennis en expertise vragen in de aanpak, of waar de aanpak geheel anders georganiseerd is. In de aanpak is in ieder geval aandacht voor:

- Gendergerelateerd geweld
- Ouderenmishandeling
- Complexe scheidingen

Hieronder wordt toegelicht wat we precies verstaan onder gendergerelateerd geweld, ouderenmishandeling en complexe scheidingen en hoe dit veelal tot uiting komt. Daarna wordt per onderdeel beschreven waarom deze vorm om specifieke aandacht vraagt en op welke manier.

Gendergerelateerd geweld

Wat is gendergerelateerd geweld?

Gender is een belangrijke factor in het ontstaan en voortduren van huiselijk geweld. Er zijn sociaal-culturele rollen gekoppeld aan mannen en vrouwen en hieruit vloeien verschillen in macht en afhankelijkheid voort. Gender zorgt daarnaast voor verwachtingen van mannen en vrouwen, binnen relaties en gezinnen en in het maatschappelijk leven. Het niet voldoen aan die verwachtingen kan leiden tot geweld, door zowel mannen als vrouwen. Voor de rol van gender in alle vormen van huiselijk geweld is aandacht nodig. Gendergerelateerd geweld is geweld dat mensen van een bepaalde sekse onevenredig raakt of geweld waarbij gender een rol speelt in het ontstaan of voortduren van het geweld. Gendergerelateerd geweld kent verschillende verschijningsvormen die elkaar deels overlappen. Bepaalde vormen van gendergerelateerd geweld treffen vooral vrouwen, zoals huwelijksdwang en achterlating, vrouwelijke genitale verminking, eengerelateerd geweld en intieme terreur. Om deze vormen van geweld te stoppen, is specifieke kennis en expertise nodig.

Specifieke vormen van gendergerelateerd huiselijk geweld vragen om specifieke kennis en expertise:

Eergerelateerd geweld is de overkoepelende term voor alle vormen van dwang, psychisch en fysiek geweld ter bescherming en herstel van de familie-eer tegen de (vermeende) 'eerschender'. Het kiezen van een niet-acceptabele partner of (het vermoeden van) seks buiten het huwelijk zijn vaak de oorzaak van eerconflicten in families. Het gaat om familiestructuren/ samenlevingen waarbij mannen een dominante rol hebben. Het is geweld dat voornamelijk maar niet uitsluitend gericht is tegen vrouwen en meisjes, die gezien worden als de dragers van de familie-eer. Jongens en mannen kunnen ook slachtoffer zijn van eergerelateerd geweld. LHBTIQ+ personen lopen hierop extra risico.

Huwelijksdwang verwijst naar het dwingen van iemand om te trouwen. 'Dwang' staat centraal. Er bestaat een glijdende schaal van lichte dwang in de vorm van sociale en psychologische druk tot het dwingen van een kind om te trouwen door te dreigen met lichamelijk of geestelijk geweld.

Achterlating/ontvoering verwijst naar een situatie waarin een echtgenoot of familie een of meerdere gezinsleden tegen hun zin terugstuurt naar het land van herkomst, of ze er achterlaat voor een langere periode (vaak in vakantietijd), waarbij ze paspoort en verblijfsvergunning van het slachtoffer afnemen om terugkeer naar Nederland te verhinderen.

Vrouwelijke genitale verminking (VGV), ook wel bekend als meisjes- of vrouwen-besnijdenis, is een ingreep aan de uitwendige vrouwelijke geslachtsorganen zonder medische noodzaak. VGV is een ongewenste en schadelijke traditie bij bepaalde groepen mensen met een migratieachtergrond. Soms gebeurt het in het thuisland, bijvoorbeeld tijdens een vakantie, maar het komt ook in Nederland voor. VGV vindt meestal plaats op de leeftijd van 0 tot 15 jaar.

Intieme terreur is een specifieke vorm van partnergeweld met ernstige consequenties voor de lichamelijke en psychische gesteldheid van het slachtoffer, meestal de vrouw. Intieme terreur kenmerkt zich door een patroon van controle en dwang. Vaak is er in de beginfase veel attentie en liefde en verandert dit geleidelijk in steeds meer controle uitoefenen op de partner. Dit kan leiden tot isoleren, vernederen, intimideren van de partner, tot ernstig fysiek geweld en seksueel geweld en controle op financiën. Er is sprake van een continue dreiging, waardoor het slachtoffer in angst leeft en waar ook de kinderen onder lijden. Intieme terreur kan subtiel beginnen en heeft een gradueel verloop, met een hoog risico op fysieke en psychische schade bij het slachtoffer en zelfs fatale afloop. Bij het beëindigen van de relatie neemt de kans toe op stalking en femicide en is er kans op een complexe scheiding.

Een ernstige vorm van huiselijk geweld is fataal geweld; doodslag, moord en suïcide komen voor. Slachtoffers kunnen vrouwen, mannen, kinderen, ouderen en omstanders zijn, maar het meest komt fataal geweld voor bij kinderen en vrouwen. Er wordt gesproken van *femicide* wanneer gender (rollen en –verwachtingen) oorzaak is voor het doden van het vrouwelijk slachtoffer, meestal door een (ex-)partner.

Huidige situatie

Het is nog niet vanzelfsprekend om gendersensitief te werken. Gendersensitief werken betekent rekening houden met gender en de invloed daarvan op het ontstaan en voortbestaan van geweld. De specifieke vormen van gendergerelateerd geweld die benoemd zijn, vragen om specifieke expertise. Eergerelateerd geweld, huwelijksdwang en achterlating en vrouwelijke genitale verminking vragen bijvoorbeeld een gender-en cultuursensitieve blik in zowel het herkennen van het geweld als in de aanpak. Er wordt gewerkt aan het verbeteren van expertise, maar het blijft een aandachtspunt. Over *intieme terreur* is op veel plekken nog te weinig kennis en deze vorm van huiselijk geweld wordt vaak niet herkend.

Gewenste situatie

In de gewenste situatie hebben alle professionals een goede basiskennis over hoe gender een rol kan spelen in het ontstaan en het voortduren van huiselijk geweld. Dit wordt meegenomen in een verklarende analyse. Er is voldoende kennis om specifieke vormen van gendergerelateerd geweld te herkennen en er wordt door professionals gebruik gemaakt van expertisecentra zoals Pharos. De Jeugdgezondheidszorg is alert op risico's van VGV en risicogroepen ontvangen voor vakanties een brief waarin aandacht gevraagd wordt voor de strafbaarheid van VGV, ook als dat in het buitenland plaatsvindt. Bij risico's op huwelijksdwang en achterlating wordt actief geschakeld met het landelijk expertisecentrum in Den Haag voor tips en eventueel melding van zaken. Het expertisecentrum kan gericht actie ondernemen. Als het gaat over intieme terreur is het nodig dat professionals bekend zijn met dit specifieke geweldspatroon, de rode vlaggen kunnen herkennen die kunnen duiden op intieme terreur en een verhoogd risico op femicide en deskundig zijn in de aanpak hiervan. Hierbij moeten zij proactief optreden en samenwerken om ervoor te zorgen dat geweld stopt. Bewustwording en deskundigheidsbevordering zijn hierin belangrijk. Bewustzijn in de samenleving en bij slachtoffers zelf, over de vroege signalen in relaties en over de hulpmogelijkheden, zijn eveneens van belang.

Ouderenmishandeling

Ouderenmishandeling is het handelen of het nalaten van handelen door diegenen die een terugkerende persoonlijke of professionele relatie heeft met een oudere (iemand van 65 jaar of ouder), waardoor de oudere persoon lichamelijke en/of psychische en/of materiële schade lijdt of vermoedelijk zal lijden. Daarbij is van de kant van de oudere sprake van een vorm van gedeeltelijke of volledige afhankelijkheid. Hierbij hoort ook ontspoorde mantelzorg.

Huidige situatie

Ouderenmishandeling blijft vaak lang verborgen. Er is vaak sprake van sterke toenemende afhankelijkheid, waardoor het door betrokkene verzwegen wordt en niet wordt opgemerkt of herkend door de omgeving. Uit de praktijk blijkt dat zorgverleners en omstanders vaak niet goed weten wat ze moeten doen als ze signalen opvangen (Westerveld et al, 2021).

Gewenste situatie

Professionals die veel met ouderen werken, kennen de verschillende vormen van ouderenmishandeling. Zij zijn alert op signalen van ouderenmishandeling en/of ontspoorde mantelzorg. Ze durven ouderen te vragen naar onderwerpen die hiervoor relevant zijn. Ze volgen zo nodig de meldcode bij gevallen van ouderenmishandeling, zodat Veilig Thuis passende actie kan ondernemen als de professional daar zelf niet toe in staat is. Voor financiële uitbuiting gaat het om de samenwerking van financiële partijen en zorgpartijen. Het is belangrijk dat deze partijen goed samenwerken.

Complexe scheiding

Wat is een complexe scheiding?

Een *complexe scheiding* is een scheiding waarbij ouders door aanhoudende ernstige conflicten het belang en welzijn van de jeugdigen uit het oog verliezen, evenals het wederzijdse belang. Een complexe scheiding wordt ook wel een conflictscheiding of een vechtscheiding genoemd.

Huidige situatie

In complexe scheidingen komen kinderen door hevige conflicten tussen ouders in de knel en worden ze soms inzet van de strijd tussen de ouders. In de vorige regiovisie stond dit onderwerp al op de agenda. Er zijn stappen gezet, bijvoorbeeld in het kader van 'Scheiden zonder Schade' en het Uniform Hulpaanbod bij de Rechtbank, maar de complexiteit vraagt om verdere inzet.

Gewenste situatie

Het is belangrijk om bij complexe scheidingen aandacht te hebben voor de onderliggende dynamiek en of de scheiding het belangrijkste probleem is, of dat er meer speelt. Denk daarbij bijvoorbeeld aan een mogelijke afhankelijkheidsrelatie of intieme terreur. Er moet integraal worden samengewerkt in de aanpak, onder meer met onderwijs, hulpverlening, gemeenten, advocatuur en rechtelijke macht.

Doelen samengevat:

1. Gemeenten en uitvoeringspartners zijn zich voldoende bewust van specifieke vormen van huiselijk geweld en hebben voldoende kennis en expertise om deze te herkennen en te signaleren (meldcode). Het gaat om expertise over intieme terreur, eengerelateerd geweld, huwelijksdwang, achterlating/ontvoering en vrouwelijke genitale verminking, ouderenmishandeling en complexe scheiding.
2. Samen met partners hebben gemeenten op regionaal niveau voldoende expertise ontwikkeld voor een gerichte aanpak van deze vormen van geweld, gebruik makend van kenniscentra.
3. Bij specifieke doelgroepen, waar de risico's het grootst zijn, is bewustwording door inzet van de gemeenten gerealiseerd.

6. Taak en rol van de gemeenten

6.1. Rollen van gemeenten

In de aanpak van huiselijk geweld vervullen gemeenten verschillende taken en rollen.

Oprichtgevende rol

Allereerst zijn de 18 gemeenten in Hollands Midden via een Gemeenschappelijke Regeling collectief opdrachtgever van HECHT, waaronder Veilig Thuis is gepositieerd. Daarmee hebben gemeenten invloed op de opdracht die Veilig Thuis in de regio uitvoert, daarbij rekening houdend met de kaders van het landelijke handelingsprotocol.

Gemeenten zijn daarnaast vanuit de Jeugdwet en de Wmo opdrachtgever voor de lokale (wijk)teams. De lokale teams hebben een belangrijke rol in het signaleren en bespreekbaar maken van huiselijk geweld en kindermishandeling en bij het creëren/borgen van veiligheid in een huishouden. Gemeenten formuleren heldere opdrachten in relatie tot inkoop en aanbesteding.

Het is belangrijk dat ieder kind veilig kan opgroeien. De gemeente is op grond van de Jeugdwet verantwoordelijk voor de inkoop jeugdbescherming en jeugdreclassering.

Regisserende rol

Bij de aanpak van huiselijk geweld zijn veel partijen betrokken, waaronder (speciaal) onderwijs, politie, Openbaar Ministerie, Zorg- en Veiligheidshuis, (specialistische) aanbieders, medische zorg, wonen, werk en inkomen, lokale (wijk) teams, Veilig Thuis, vrouwenopvang en Gecertificeerde Instellingen. Alle partijen hebben een eigen rol en verantwoordelijkheid in het signaleren, bespreekbaar maken, bieden van hulp en samenwerken. De gemeente kan hierin een regisserende rol vervullen, bijvoorbeeld door partijen bij elkaar te brengen, samenwerkingsafspraken te faciliteren ten behoeve van een sluitende aanpak en te sturen op verbetering en nieuwe ontwikkelingen.

Rol in preventie

Tenslotte hebben gemeenten een belangrijke taak als het gaat om preventie van huiselijk geweld en kindermishandeling. Met inzet op preventie kunnen hulpvragen tijdig worden gesignaleerd, zelfs nog voordat er sprake is van huiselijk geweld of kindermishandeling, waardoor 'zwaardere' (specialistische) hulpverlening minder nodig is.

6.2. Verantwoordelijkheden in de aanpak huiselijk geweld

Iedere gemeente is verantwoordelijk voor de volgende onderdelen van de aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling:

- Het organiseren van sterke lokale teams. Hierbij kunnen gemeenten gebruik maken van regionale ondersteuning. Het 'Kwaliteitskader Werken aan Veiligheid voor lokale teams en gemeenten' vormt hiervoor de basis. Bij sterke lokale teams hoort dat zij rechtsbeschermend en transparant kunnen werken, dat er een goede samenwerking is met onder andere Werk & Inkomen en schuldhulpverlening, dat zij (samen met partners) een verklarende analyse kunnen maken en dat zij (langdurige) regie kunnen voeren. Elk lokaal team heeft een of meer gecertificeerde aandachtsfunctionarissen huiselijk geweld/ kindermishandeling.
- Het zorgen voor voldoende gespecialiseerd hulpaanbod.
- Om de cirkel van geweld duurzaam te doorbreken is het van belang om onderliggende problematiek als armoede, verslaving, trauma, psychiatrische problematiek en dergelijke aan te pakken. Gemeenten organiseren hierin de nodige zorg en ondersteuning. Ook hebben zij aandacht voor preventie en de meldcode.
- Gemeenten informeren andere gemeenten in de regio over ontwikkelingen in hun gemeente. Succesvolle projecten worden gedeeld, zodat ze in andere gemeenten kunnen worden overgenomen. Ze leren van elkaar en werken samen waar dit effectiever is.

- Gemeenten spelen in op lokale vraagstukken die raken aan de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling.
- Gemeenten maken samenwerkingsafspraken met partijen zoals met de Raad voor de Kinderbescherming.
- Gemeenten zorgen ervoor dat de afdelingen met publiekscontact binnen de gemeente zich bewust zijn van en deskundig zijn op signalen van huiselijk geweld.

De gemeente Leiden en Gouda zijn centrumgemeenten. Aanvullend op de taken van alle gemeenten, hebben zij aanvullende verantwoordelijkheden:

- Centrumgemeenten stellen in samenspraak met andere gemeenten overkoepelend beleid op, zoals de regiovisie en het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming.
- Centrumgemeenten zijn verantwoordelijk voor voorzieningen die op regionaal niveau worden georganiseerd. Voorbeelden zijn het Centrum Seksueel Geweld, Vrouwenopvang, MDA++.
- Centrumgemeenten bevorderen de bewustwording en deskundigheid van professionals op het gebied van huiselijk geweld, met als basis de visie *Gefaseerd samenwerken aan veiligheid*.
- Centrumgemeenten stimuleren samenwerking tussen verschillende ketenpartners.
- Centrumgemeenten informeren lokale gemeenten over landelijke ontwikkelingen.
- Centrumgemeenten ondersteunen gemeenten bij de lokale aanpak, bijvoorbeeld door het delen van informatie- en scholingsmateriaal en bewustwordingscampagnes en hulpverlening voor plegers en traumahulp.
- Ten behoeve van bovenstaande taken beheren de centrumgemeenten de Decentralisatie uitkering Vrouwenopvang (DU VO).
- Centrumgemeenten organiseren de inzet van ervaringsdeskundigen.

6.3. Uitvoeringsplan

Bij deze regiovisie wordt een uitvoeringsplan opgesteld. In dit uitvoeringsplan worden de ambities omgezet naar acties en activiteiten. Ook de acties gericht op de implementatie van het Toekomstscenario worden meegenomen in dit uitvoeringsplan, omdat dit onderdeel is van en aansluit bij de aanpak huiselijk geweld. Het uitvoeringsplan wordt jaarlijks geactualiseerd door de centrumgemeenten in samenspraak met de regiogemeenten in het ambtelijk beleidsoverleg. Daarnaast geven gemeenten op lokaal niveau invulling aan de ambities van deze regiovisie. Bij elke activiteit die wordt ingezet in het uitvoeringsplan zal tevens aandacht zijn voor monitoring, sturing en evaluatie van de ingezette acties om de doelen te behalen.

6.4. Financiën

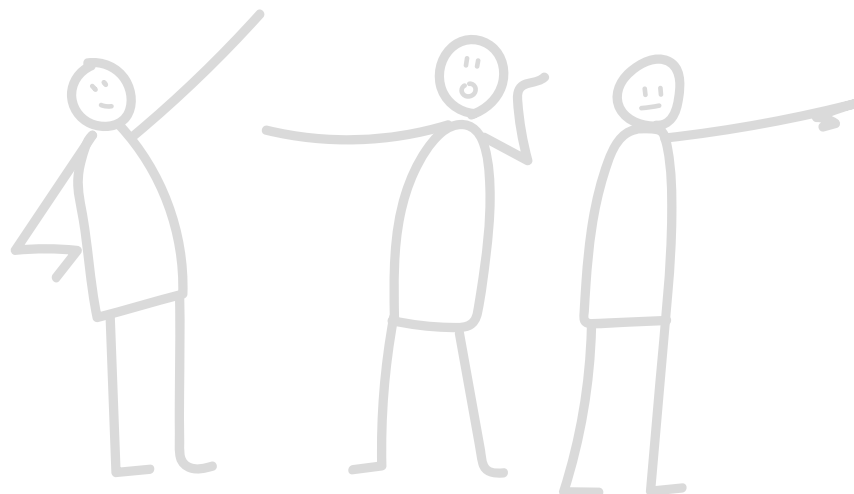
De financiering van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling verloopt via de Decentralisatie uitkering Vrouwenopvang (DU VO). Deze DU VO wordt uitgekeerd aan centrumgemeenten. Leiden en Gouda zijn centrumgemeenten voor respectievelijk Holland Rijnland en Midden-Holland en zetten gezamenlijk DU VO middelen in voor heel Hollands Midden. Indexering van deze DU VO is verwerkt in de Algemene Uitkering. Dat betekent dat alle gemeenten deze indexering ontvangen, en niet alleen de centrumgemeenten. De centrumgemeenten ontvangen het DU VO budget, zonder indexering van dat budget.

Bij de middelen voor Jeugd en Wmo (behalve beschermd wonen) is geen sprake van deze constructie, elke gemeente ontvangt deze middelen zelf van het Rijk. Hiermee worden lokale voorzieningen betaald, zoals sociale wijkteams en jeugdteams, die een essentiële rol spelen in de aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling.

De DU VO is een financiële bijdrage voor de aanpak van alle vormen van huiselijk geweld. Hiermee worden regionale voorzieningen (volledig of deels) gefinancierd, zoals de vrouwenopvang, het Centrum Seksueel Geweld en Veilig Thuis. Daarnaast wordt de DU VO ingezet voor een aantal regio brede ontwikkelingen en deskundigheidsbevordering. De centrumgemeenten presenteren jaarlijks de begroting van de DU VO aan de bestuurders van gemeenten in de eigen regio.

6.5. Evaluatie en terugkoppeling

Het is van belang om de aanpak van huiselijk geweld regelmatig te evalueren. Jaarlijks gebeurt dit bij de actualisatie van het uitvoeringsplan. Voor het einde van ieder jaar worden de resultaten van projecten geëvalueerd. Met de ervaringen van professionals en landelijke en regionale ontwikkelingen en inzichten wordt richting bepaald voor het komende jaar. Dit doen we in samenspraak met alle beleidsmedewerkers van Hollands Midden. Zij informeren hun bestuurders hierover. Deze regiovisie loopt tot en met 2028. In 2028 wordt geëvalueerd wat er is bereikt, of de aanpak heeft gewerkt, wat goed gaat in de aanpak van huiselijk geweld en wat nog aandacht behoeft. In de komende jaren wordt daarom samen met onderzoekers een plan gemaakt om daadwerkelijke effecten van de aanpak te meten.

Bronnen

Aarten, P. & Liem, M. (2022). *Een nieuwe typologie van partnerdoding*. Universiteit Leiden/ Stichting Achmea Slachtoffer en Samenleving.

Akkermans, M., Derksen, E., Kloosterman, R., Moons, E. & Wingen, M. (2023). *Prevalentiemonitor Huiselijk Geweld en Seksueel Grensoverschrijdend gedrag 2022*. WODC & CBS.

Alink, L., Prevoo, M., van Berkel, S.R., Linting, M., Klein Velderman, M. & Pannenbakker, F. (2018). NPM-2017: *Nationale Prevalentiestudie Mishandeling van Kinderen en Jeugdigen*. Leiden University & TNO Child Health.

Bakker, L., Witkamp, B., Timmermans, M., Janssen, J. & Lindenberg, J. (2018). *Aard en omvang ouderenmishandeling*. Amsterdam: Regioplan.

Eerden, Eric van der (2017). Vereniging van Ervaringsdeskundigen; tegen misstanden. *Tijdschrift voor Sociale Vraagstukken, zomer 2017, nr. 2*, p. 40.

Landelijk Expertise Centrum Eer Gerelateerd Geweld. (2023). *Terugblik. Jaarverslag van het Landelijk Expertise Centrum Eer Gerelateerd Geweld op 2022*.

Movisie & Alliantie Verandering van Binnenuit. (z.d.). *Toolbox Verandering van Binnenuit onderdeel B: Begrippen*. Movisie. Geraadpleegd van <https://www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/2018-09/Toolbox-Verandering-van-binnenuit-onderdeel-B-Begrippen.pdf>

Movisie. (2019). *Huiselijk en seksueel geweld; factsheet 2019*. Geraadpleegd van <https://www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/2019-10/factsheet-huiselijk-geweld-2019.pdf>.

Movisie. (28 juni 2023). *Femicide: preventie en aanpak begint met een gedeelde definitie*. Geraadpleegd van <https://www.movisie.nl/artikel/femicide-preventie-aanpak-begint-gedeelde-definitie>.

NJI. (z.d.). *Kinderen die getuige zijn van huiselijk geweld*. Geraadpleegd van <https://www.nji.nl/kindermishandeling/kinderen-die-getuige-zijn-van-huiselijk-geweld>.

Pharos. (z.d.). *Meisjesbesnijdenis*. Geraadpleegd van https://www.pharos.nl/thema/meisjesbesnijdenis-vgv/?gclid=EAlalQobChMlWkrEvsyJgQMVKpiDBx0SKg-MsEAAYASAAEgJ3jfD_BwE

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. (z.d.). *Kinderen in een conflictscheiding*. Rijksoverheid. Geraadpleegd van <https://www.huiselijkgeweld.nl/vormen/kinderen-in-een-conflictscheiding#:~:text=Een%20scheiding%20heeft%20altijd%20invloed,groep%20moeilijker%20in%20beeld%20is>.

RoSa vzw. (z.d.). *Gendergerelateerd geweld*. Geraadpleegd van <https://rosavzw.be/nl/themas/geweld-en-seksuele-discriminatie/gendergerelateerd-geweld#:~:text=Gendergerelateerd%20geweld%20is%20geweld%20dat,geweld%20tegen%20meisjes%20en%20vrouwen>.

Rutgers. (2017). *Seksuele gezondheid in Nederland 2017*. Geraadpleegd van <https://rutgers.nl/wp-content/uploads/2021/03/Seksuele-Gezondheid-in-Nederland-2017.pdf>.

Steketee, M., Tierolf, B., Lünemann, K. & Lünemann, M. (2020). *Kwestie van lange adem; Kan huiselijk geweld en kindermishandeling echt stoppen?* Utrecht: Verwey-Jonker.

Toekomstscenario: eerste voortgangsrapportage over het programma Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. (2022). Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Ministerie van Justitie en Veiligheid & VNG. Geraadpleegd van <https://www.voordejeugdenhetgezin.nl/toekomstscenario-kind-en-gezinsbescherming/documenten/rapporten/2022/11/14/eerste-voortgangsrapportage-toekomstscenario-kind--en-gezinsbescherming>

Uithuisplaatsing en terugplaatsing. (21 juni 2023). Richtlijnen Jeugdhulp en Jeugdbescherming, van <http://richtlijnenjeugdhulp.nl/uithuisplaatsing-en-terugplaatsing/voorkomen-van-uithuisplaatsing/de-effecten-van-uithuisplaatsing/>

Van Ooijen, M. & Weerwind, F. (22 september 2023). Voortgang aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling [kamerbrief], bijlage 2: aanpak gendergerelateerd geweld. Geraadpleegd van <https://open.overheid.nl/documenten/17745872-a795-43e1-b721-5ea6cb54501b/file>

Vogtländer, L. & van Arum, S. (2016). *Eerst samenwerken voor veiligheid, dan samenwerken voor risicogestuurde zorg.* VNG & GGD GHOR Nederland.

Westerveld, N. Kellenaers, A., Schakenraad, W. & van Delft, A. (2021). *Ouderenmishandeling, veilig en beschermd ouder worden. Een handreiking voor gemeenten.* Movisie.

Bijlage 1: Begrippenlijst

Gendergerelateerd geweld

Geweld dat zich richt tegen een persoon omwille van diens geslacht, genderidentiteit of genderexpressie, of waaronder personen van een bepaald geslacht in onevenredige mate te lijden hebben. Gender is ook van belang aan de kant van de pleger, waar maatschappelijke rolpatronen en verwachtingen een rol spelen, die zo het risico op agressief en grensoverschrijdend gedrag vergroten.

Femicide

Er wordt gesproken van femicide wanneer gender onderdeel en één van de oorzaken is voor het doden van het slachtoffer. Dit wordt vaak in verband gebracht met fataal partnergeweld, maar is breder en kan ook gaan over doding van vrouwen door een ander dan hun partner, bijvoorbeeld bij moord of doodslag bij sekswerkers of trans-vrouwen.

(Movisie, 2023)

Mensenhandel

Het werven, vervoeren, overbrengen, opnemen of huisvesten van een persoon, met gebruik van dwang (in brede zin) en met het doel die persoon uit te buiten. Vormen van mensenhandel zijn seksuele uitbuiting, overige arbeidsuitbuiting, criminele uitbuiting en gedwongen bedelarij of orgaanverwijdering.

In Nederland werd eerder vaak de term 'loverboy' gebruikt als het ging om seksuele uitbuiting, maar deze term wordt afgeraden omdat onvoldoende duidelijk wordt dat het een vorm van mensenhandel is en om een strafbaar feit gaat.

Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling

Een meldcode is een stappenplan van vijf stappen waarin beschreven staat hoe professionals om moeten gaan met het signaleren en eventueel melden van huiselijk geweld en kindermishandeling. Het doel is professionals te helpen. Het gebruik van de meldcode is voor sommige beroepsgroepen verplicht volgens de Wet verplichte meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling.

MDA++

Multi Disciplinaire Aanpak intersectoraal (+) en specialistisch (+). Het is een team dat bestaat uit specialisten uit de zorg-, justitie en medische sector (politie, vrouwenopvang, GGZ, jeugdhulp, Veiligheidshuis en Veilig Thuis) en pakt casussen aan waar ernstige onveiligheid speelt om doorbraken te bereiken.

Ervaringsdeskundige

Iemand die op basis van persoonlijke en collectieve ervaringskennis in staat is deze kennis, in welke vorm dan ook, professioneel door te geven aan anderen. *(Eerden, 2017)*

Lokale teams

Met lokale teams worden in deze regiovisie de toegangsteams bedoeld. Dit zijn soms 0-100 – teams, en soms jeugdteams en/of sociale teams.

Visie gefaseerd samenwerken aan veiligheid

De visie gefaseerd samenwerken aan veiligheid is een landelijke richtlijn die is omarmd door het programma Geweld Hoort Nergens Thuis. Hierbij wordt eerst gewerkt aan veiligheid, daarna wordt hulp inzet waarmee gestuurd wordt op het terugdringen van risico's en ten slotte is er aandacht voor herstel van opgelopen schade. Tijdens het hele traject is de veiligheid een punt van aandacht. *(Vogtländer & Van Arum, 2016)*

Bijlage 2: Terugblik Regiovisie geweld hoort nergens thuis 2019-2023

De Regiovisie 2018 – 2023 is opgesteld kort na de start van het landelijk programma Geweld hoort Nergens Thuis. Een korte terugblik op de belangrijkste ontwikkelingen in deze regiovisie worden onderstaand kort toegelicht.

Methodisch samenwerken

Ambitie en ketensamenwerking lokaal met 1G1P:

1. Stimuleer lerende samenwerkingsverbanden rondom 1G1P, maak afspraken over outcome en monitoring
2. Realiseer zorgcoördinatie van licht naar zwaar
3. Ontwikkel zorgmatch voor 0 - 100

Het werken aan veiligheid vraagt een nauwe samenwerking tussen partijen. Huiselijk geweld is meer dan eens het gevolg van spanningen die op verschillende leefgebieden in een gezin of huishouden spelen. Om te zorgen voor gecoördineerde samenwerking is het belangrijk dat alle partijen volgens dezelfde visie van gefaseerd samenwerken aan veiligheid werken. In 2021 hebben alle medewerkers van lokale teams in Hollands Midden het traject Samen voor Stabiele Veiligheid gevolgd, waarin deze visie de rode draad vormde van training, professionele begeleiding en casusbespreking. Ook nieuwe medewerkers van de teams krijgen een training in werken volgens deze visie aangeboden. Onderdeel is het werken volgens *1 gezin, 1 plan, 1 regisseur*. In praktijk blijkt de krapte op de arbeidsmarkt en hoge werkdruk ertoe te leiden dat lang niet altijd alle relevante partijen rond een gezin/huishouden om tafel samen komen. Er is dus nog werk aan de winkel om te komen tot voldoende afgestemde zorg. De ambitie om JeugdMatch uit te breiden van 0 – 100 bleek niet haalbaar. Deze ambitie hebben we losgelaten.

MDA++

Ambitie ketensamenwerking structureel onveilig of acuut onveilig: MDA++:
Versterk de aanpak van structureel en acuut onveilige casussen door inzet van

een specialistische en integrale Multi Disciplinaire Aanpak (MDA++).

In 2020 is een uitvoerige evaluatie uitgevoerd van de werkwijze van het MDA++ team. Een aantal aanbevelingen is inmiddels uitgevoerd. Zo heeft een beleidsmedewerker voor een aantal uur per week de taak het MDA++ team te ondersteunen en de verbinding te leggen tussen MDA++ en de beleidsadviseurs van de centrumgemeenten Gouda en Leiden. Ondanks nieuw ontwikkelde en breed verspreide informatie over de MDA++ aanpak bleef het aantal ingebrachte casussen achter. Tevens blijkt het lastig om de resultaten van de aanpak helder te krijgen. Een landelijk aanbod in 2023 om deel te nemen aan een actieonderzoek MDA++ is dan ook aangegrepen voor een verbeterslag.

Veilig Thuis

Ambitie ketensamenwerking Veilig Thuis:

Verbind de domeinen zorg en veiligheid en veranker de samenwerkingsafspraken regionaal en lokaal.

Zorg- en Veiligheidshuis

Ambitie Organisatie van ketensamenwerking: Zorg en Veiligheidshuis:

1. Verbind zorg en veiligheid door het realiseren van een Zorg- en Veiligheidshuis met aandacht voor laagdrempelige toegankelijkheid met aandacht voor verbinding met medische expertise.
2. Zorg en Veiligheidshuis analyseert, regisseert en organiseert de ketensamenwerking in de aanpak van complexe casuïstiek

Al in de eerste Regiovisie Geweld in Huiselijke Kring 2014 -2018 is de wens van een Zorg- en Veiligheidshuis geformuleerd. Per 1 januari 2021 is het Zorg – en Veiligheidshuis Hollands Midden als onderdeel van Hecht gestart. Daarmee zijn de lijnen tussen zorg en veiligheidspartners verstevigd. De voormalige sector van Maatschappelijke Zorg en Veilig Thuis hebben er onderdak gevonden. Ook de MDA++ aanpak is hierin ondergebracht.

Nieuwe meldcode

Ambitie ketensamenwerking Veilig Thuis:

Verbind de domeinen zorg en veiligheid en veranker de samenwerkingsafspraken regionaal en lokaal.

In 2019 is de Wet Meldcode versterkt en uitgebreid met een radarfunctie van Veilig Thuis en een afwegingskader voor beroepsgroepen. Er zijn door Veilig Thuis over deze wijzigingen voor partnerorganisaties veel voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd.

Het gebruik van de meldcode vraagt echter blijvend om aandacht. Bij huisartsen blijft het werken met de meldcode achter, maar andere sectoren, zoals bijvoorbeeld onderwijs ervaren vaak een drempel om de stappen van de meldcode toe te passen. De samenwerkingsafspraken tussen Veilig Thuis en lokale teams zijn afgelopen jaar met alle betrokken partijen geëvalueerd en vastgesteld.

Kwaliteit Vrouwenopvang

Ambities vrouwenopvang:

1. Vrouwenopvang organisaties in Hollands Midden voldoen aan keurmerk
2. Vrouwenopvang organisaties in Hollands Midden werken volgens het principe ambulante, tenzij...

De Nationale Ombudsman constateerde na onderzoek een aantal knelpunten in de Vrouwenopvang. Veel van deze knelpunten zijn inmiddels opgelost. Voor de overgebleven punten, zoals doorlopende schuldhulp voor vrouwen na het verlaten van de opvang, zijn sluitende afspraken bijna gerealiseerd.

Het keurmerk 'Veiligheid in de Vrouwenopvang' (2019) is een kwaliteitskeurmerk en is een aanvulling op bestaande certificaten zoals ISO en HKZ. Kwaliteit van veiligheid is in het belang van vrouwen én mannen (en hun kinderen) die door opvangorganisaties bediend worden.

Rosa Manus voldoet aan de eisen van het keurmerk. Vrouwenopvang Kwintes werkt eraan om aan de eisen te voldoen¹.

1 Ten tijde van deze evaluatie was het Keurmerk nog niet gerealiseerd. Eind 2023 heeft ook Kwintes het Kwaliteits Keurmerk Vrouwenopvang behaald.

Ouderenmishandeling

Ambitie Ouderenmishandeling:

1. Verbeter signalering ouderengeweld
2. Vergroot meldingsbereidheid bij burgers en professionals
3. Organiseer de aanpak tegen financiële uitbuiting

Door de afhankelijke positie van veel ouderen blijft de zichtbaarheid van ouderenmishandeling vaak lastig. Ouderenmishandeling is bij uitstek een onderwerp dat gemeenten zelf inhoud moeten geven. Veel gemeenten in Hollands Midden hebben inmiddels een lokale alliantie tegen financiële uitbuiting, waarin banken, notarissen en zorgpartijen samen werken. Een aantal gemeenten heeft een beleidsplan opgesteld om ouderenmishandeling tegen te gaan. In Holland Rijnland kregen thuiszorg-medewerkers en andere organisaties die veel met ouderen werken scholing aangeboden om de signalering te verbeteren.

Complexe scheiding

Rond echtscheidingen is er in de afgelopen jaren veel inzet geweest. Het landelijk Platform Scheiden zonder Schade deed onderzoek en ontwikkelde een stappenplan. Gemeenten uit Hollands Midden, preventie en lokaal team leverden hieraan een bijdrage. Eind 2021 is het landelijk programma afgerond en in maart 2022 is de eindrapportage Scheiden zonder Schade opgeleverd, waarin een nieuwe scheidingsaanpak is opgenomen. Als vervolg daarop is het leernetwerk Kind en complexe ouderrelaties van start gegaan.

Lokaal wordt gewerkt aan de implementatie van de verschillende aanbevelingen.